

Τα Μνημόνια εγκαθιδρύθηκαν με αδρανοποίηση της Δημοκρατίας

1. Η φύλαξη της δημοκρατίας ανήκει στο Λαό

Το Σύνταγμα του 1975 είναι το αποτέλεσμα μιας Βουλής διστακτικής απέναντι σε ριζοσπαστικότερες προτάσεις που διατυπώθηκαν. Η ιστορική συγκυρία κάτω από τις οποίες προκρίθηκαν, δεν άφηναν πολλά περιθώρια. Παρ' όλα αυτά, μπορεί να γίνει δεκτό ότι πρόκειται για το δημοκρατικότερο σύνταγμα που γνώρισε ο τόπος. Και αυτό οφείλεται στην εγκαθίδρυση *της δημοκρατικής αρχής*, που λειτουργεί ως ανάχωμα και υποτάσσει τις υπόλοιπες παραδοχές στο δικό της νόημα. Πρόκειται για μια υπέρτατη πολιτική θέση, που πλέον γίνεται αδιαπραγμάτευτη, θεσπίζεται νομικά, εξοπλίζεται με την ισχύ του υπέρτατου Νόμου, και λαμβάνει την πρωτοκαθεδρία στον κατάλογο των αξιών του. Θεμέλιο του Πολιτεύματος είναι η Λαϊκή Κυριαρχία· όλες οι εξουσίες πηγάζουν από αυτήν, υπάρχουν υπέρ αυτής, και ασκούνται όπως ορίζει το

Σύνταγμα. Και όπως, και σε συμβολικό επίπεδο, το Σύνταγμα εγκαθιδρύει τη δημοκρατική αρχή με τις πρώτες διατάξεις του, με τις ακροτελεύτιες (*πλέγμα παραγράφων 2, 3 και 4 άρθρου 120 του Συντάγματος*) φροντίζει για την υπεράσπισή της, και μάλιστα για την υπεράσπιση της ουσίας της παραδοχής, που αναβιβάζεται έτσι σε ιστορικό ορόσημο που πρέπει να διέπει την κάθε δημοκρατία, αν πράγματι αυτή βασίζεται στην κυριαρχία του Λαού της, αλλά και υπάρχει προς χάρη του.

Κατά πρώτον, απαιτείται σεβασμός στο Σύνταγμα και σεβασμός, μόνο, στους νόμους που συμφωνούν μ' αυτό. Νόμοι που αντιστρατεύονται το Σύνταγμα, δεν πρέπει να τηρούνται, γιατί αντίθετα οι Έλληνες οφείλουν να τηρούν το Σύνταγμα, με τον ίδιο τρόπο που εκδηλώνουν ενεργητικά τον πατριωτισμό τους. Μέχρι που φτάνει η ανυπακοή σ' έναν τέτοιο νόμο; Μέχρι να καταστεί ανενεργός, τηρώντας ανάστροφα το μέτρο της επιθετικότητάς του με το οποίο επιχειρεί να κατισχύσει πραγματικά μέσω της θέσπισής του ως, τάχα, θετικό "δίκαιο".

Κατά δεύτερο, οι Έλληνες δικαιούνται και υποχρεούνται να αντιστέκονται με κάθε μέσον εναντίον οιοδήποτε επιχειρεί να καταλύσει το Σύνταγμα με τη βία. Εδώ, η άμυνα είναι απεριόριστη, αρκεί η κατάλυση του Συντάγματος να επιχειρείται με τη βία. Δεν πρόκειται τόσο για τη προστασία αυτής καθ' αυτής της βασικής συμφωνίας ειρήνευσης μεταξύ αντιμαχομένων δυνάμεων και συμφερόντων (γιατί το Σύνταγμα είναι και αυτό), όσο για την εξασφάλιση των βασικών δικαιών ολόκληρου του λαού που εγκαθιδρύονται και λειτουργούν σύμφωνα μ' αυτήν και υπό τις εγγυήσεις της. Επιβάλλεται η προάσπιση της έναντι οποιουδήποτε επιχειρεί να την καταλύσει, μόνο όμως με τη βία. Η θεμελιώδης συμφωνία πρέπει να τηρηθεί, όσο υφίσταται, μέχρι την αναθεώρησή της και κατά το μέτρο που η ίδια προβλέπει, και ενώ ουδέποτε ο Λαός απεμπολά το συντακτικό του προνόμιο: όπως ακριβώς την πρώτη φορά που θέσπισε Σύνταγμα. Βασικές αρχές και θεσμοί της που κατοχυρώνουν το μοναδικό ρόλο της λαϊκής κυριαρχίας και τα δικαιώματά της, ποτέ δεν συρρικνώνονται, μόνο διευρύνονται, κατ' επιταγή του ίδιου του Συντάγματος.

Κατά τρίτον, όμως, η αφοσίωση στην Πατρίδα και στη Δημοκρατία αποτελούν θεμελιώδη υποχρέωση όλων των Ελλήνων. Πατρίδα και Δημοκρατία, αναβιβάζονται σε έννομα αγαθά ίσης αξίας, υπέρτερα όλων, και απαιτούν ίδια ποιότητα υπεράσπισης από τους Έλληνες Πολίτες. Και ναί μεν η αφοσίωση μπορεί να “μοιάζει” με ευχή που απευθύνεται στον ψυχισμό του υποκειμένου, στην πίστη του και στις ενέργειες που οφείλει βάσει αυτής, αν θέλει να είναι συνεπής με το αξιωματικό της περιεχόμενο, να μην την προδώσει, εν τούτοις, επειδή το είδος της αφοσίωσης είναι πρωταρχικό, θεμελιώδες όλων, απαντάται στον *υπέρτατο επιτακτικό Νόμο* που αντανάκλα τη γενική βούληση, στο Σύνταγμα, και αφορά τη διατήρηση της Δημοκρατίας, αυτής που περιγράφεται στο σύνταγμα και εγκαθιδρύεται μ’ αυτό, η αφοσίωση δημιουργεί δικαίωμα και υποχρέωση ενεργητικής συμβολής σ’ αυτούς που μοναδικά ωφελεί, και από τους οποίους λαμβάνει νόημα και υπόσταση. Η Λαϊκή Κυριαρχία, ως δρώσα και ενεργή κατάσταση που καθορίζει και διατηρεί το περιεχόμενο της Ελευθερίας που επέλεξε ο Λαός, οφείλει να μείνει ζωντανή. Να συνεχίσει να είναι το Θεμέλιο και ο μοναδικός νομιμοποιητικός παράγοντας του δικαίου, η ίδια ουσιαστικός Φορέας του. Γι’ αυτό, και το συντακτικό προνόμιο ανήκει και παραμένει στο λαό, όπως την πρώτη φορά που θέσπισε Σύνταγμα, αρκεί όλες οι εξουσίες να συνεχίσουν να απορρέουν από αυτόν και να λειτουργούν μόνο για την ωφέλειά του και όπως ο ίδιος την καθορίζει.

Και οι ενέργειες που επιτρέπονται και επιβάλλονται βάσει της αφοσίωσης σ’ αυτή τη Δημοκρατία, ίδια με την αφοσίωση στην Πατρίδα, στοχεύουν ακριβώς σ’ αυτό: στη διαφύλαξη των δικαιωμάτων της Λαϊκής Κυριαρχίας, των δικαίων της και των εξουσιών της. Στη διατήρηση της πραγματικής ισχύος τους. Οποιαδήποτε ενέργεια τρίτου, ή και οργάνων που στελεχώνουν εξουσίες της, επιχειρεί να καταλύσει, αδρανοποιήσει, αλλοιώσει την ισχύ τους, συνιστά σφετερισμό των εξουσιών της. Πρόκειται: είτε για την αντιποίηση άσκησης δικών της άμεσων εξουσιών, της ίδιας ως Φορέα, από άλλους, είτε για την άσκηση έμμεσων εξουσιών της από άλλους αντί αυτών που η ίδια επέλεξε, είτε για την άσκηση των εξουσιών της από τα ίδια τα νόμιμα όργανά της με κατάχρηση των προϋποθέσεων δράσης τους ή προς βλάβη των θεσπισμένων συνταγματικά δικαίων της. Ο σφετερισμός της λαϊκής κυριαρχίας και των

εξουσιών της με οποιονδήποτε τρόπο, αποτρέπεται πάση δυνάμει και θυσία. Όπως αντικρούεται ο ξένος εισβολέας κατά της Πατρίδας. Μιας Πατρίδας, που ταυτίζεται αξιακά με το σκληρό πυρήνα της δημοκρατίας, το λαό της και τα δικάια του, λειτουργεί προς χάριν του, και δεν νοείται έξω, πάνω, ή χωρίς αυτόν.

2. Μια σύντομη ελληνική αναφορά¹

Ο Λαός της Πατρίδας μας, αν και αγωνίστηκε και πέτυχε την εθνική του ανεξαρτησία, εν τούτοις, οι συνεχείς υποθηκεύσεις που επέβαλλαν οι συγκυρίες και τα λάθη των εκάστοτε ιθυνόντων του -και παρά τις όποιες εξαιρέσεις-, λάθη όχι μόνο από ανικανότητα και εμμονές σε συγκεκριμένες παραδοχές και στοχεύσεις, αλλά και από δουλικότητα και ιδιοτέλεια, καθόρισαν την ποιότητα της ελευθερίας του αλλά και τα χαρακτηριστικά της ίδιας της υπόστασής του. Παρά τις εκάστοτε καινοτομίες του, πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές, δεν μπόρεσε, παρά τις ευκαιρίες που του δόθηκαν, να συνδεθεί στη ροή της βιομηχανικής Δύσης, χωρίς αυτό να σημαίνει αυτομάτως μόνο ωφέλειες. Φτωχός στο συντριπτικό του σύνολο, χωρίς να έχει την *πολιτική κουλτούρα*, αιώνων, της Δυτικής Ευρώπης, χωρίς να έχει ολοκληρωμένη αίσθηση των δημοσίων πραγμάτων και του “δημοσίου συμφέροντος”, αλλά μια υπεραπλουστευμένη αντίληψη του ιδιωτικού χώρου και της ατομικότητάς του, που εν πολλοίς φτάνει μέχρι σήμερα, παγιδεύτηκε μέσα σ’ αυτήν, χωρίς να μπορεί να γίνει αντιληπτό ότι το δεύτερο καθορίζεται αναγκαστικά από το πρώτο.

Ο εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας κατά του οθωμανικού ζυγού, που συνοδεύταν από ριζοσπαστικά δημοκρατικά ιδεώδη για την εποχή του, όχι αφηρημένα, αλλά όπως αυτά αποτυπώθηκαν στα πρώτα συνταγματικά κείμενα της Πατρίδας, που ακόμα και σήμερα σε πολλά σημεία τους παραμένουν

---

¹ Το παρόν “δοκίμιο”, εμπεριέχει και αποσπάσματα από προηγούμενα έργα του Φ-Σ Μαζαράκη.

πρωτοποριακά και ανεκπλήρωτα², δεν μπόρεσε να εξασφαλίσει ολοκληρωτικά το στόχο του. Η ανάγκη να σωθεί η ελληνική επανάσταση, που ήδη μαστιζόταν από του πρώτους εμφύλιους πολέμους, υποθήκευσε την ελευθερία του υπό σύσταση κράτους μέσω του δανεισμού του και της συνακόλουθης κηδεμονίας του από τις μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία). Το αποτέλεσμα; Η επιβολή μιας ξενόφερτης μοναρχίας, που θα ταλανίζει τη χώρα για τα επόμενα εκατόν πενήντα χρόνια.

Ο Λαός όμως δεν θα σταματήσει να επιζητά τον εκδημοκρατισμό της διακυβέρνησής του. Με άλλοτε ασταθή και άλλοτε πιο αποφασιστικά βήματα, με την επανάσταση του 1843 πετυχαίνει την εγκαθίδρυση συνταγματικού κράτους, το 1864 εγκαθιδρύει ως Πολίτευμα τη βασιλευόμενη δημοκρατία, ενώ το 1871 καταφέρνει, αφενός ως πρωθυπουργός να διορίζεται ο αρχηγός του κόμματος που πλειοψήφησε, αφετέρου η κυβέρνησή του να χρειάζεται την εμπιστοσύνη της εκλεγμένης Βουλής, καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας της.³

Ο 19^{ος} αιώνας τελειώνει με την τραυματική ήττα του 1897⁴ και την τρίτη κα-

² Ρήγα Φεραίου, "Το Πολίτευμα", άρθρο 21: "Αι δημόσια συνδρομαί και ανταμοιβαί είναι ιερόν χρέος της Πατρίδος. Το κοινόν χρεωστέι μια βοήθειαν εις τους δυστυχείς εγκατοίκους, τόσον εις το να τους προμηθεύει να έχουν ή να εργάζονται, όσον και να δώση τρόπον ζωής εις εκείνους όπου δεν μπορούν πλέον να δουλεύουν. Ήγουν ένας γεωργός μη έχοντας βόδια κάθετοι αργός, η πατρίς έχει χρέος να τον δώση και να τον προσμένη ώστε να την πληρώση. Ένας εσακατεύθη εις τον υπέρ της πατρίδος πόλεμον αύτη πρέπει να τον ανταμείβει και να τον τρέφη όσο ζη."

- Σύνταγμα της Επιδαύρου, 1822, παρ. η': "Όλαι αι εισπραξεις πρέπει να διανέμονται δικαίως, εις όλας τας τάξεις και κλάσεις των κατοίκων, καθ' όλην την έκτασιν της Ελληνικής Επικράτειας. Καμία δε εισπραξις δεν γίνεται άνευ προεκδοθέντος νόμου."

- Σύνταγμα της Τροιζήνας, 1827: άρθρο 5^ο: "Η Κυριαρχία ενυπάρχει εις το Έθνος: πάσα εξουσία πηγάζει εξ' αυτού, και υπάρχει υπέρ αυτού." - Β' "Επ' ουδεμία προφάσει και περιστάσει δύναται η Βουλή ή η Κυβέρνησις να νομοθετήσει, ή να ενεργήσει τι εναντίον εις το Παρόν Πολιτικόν Σύνταγμα".

³ Η Αρχή της "δεδηλωμένης".

⁴ Πρόκειται για τον "ατυχή πόλεμο" του 1897. Απροετοίμαστη η Χώρα και εντελώς τυχοδιωκτικά κήρυξε τον πόλεμο στην Τουρκία, με αποτέλεσμα μέσα σε λίγες ημέρες οι τούρκοι να φτάσουν στη Λαμία. Οι αποζημιώσεις που μας επιβλήθηκαν, και πληρώσαμε, ήταν υπέρογκες ενώ συγχρόνως η Χώρα τέθηκε υπό την επιτροπεία του Δ.Ο.Ε (Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος). Πρόκειται για τα μνημόνια της εποχής.

τά σειρά λεγόμενη οικονομική “χρεοκοπία”⁵ της Χώρας, λόγω της αδυναμίας της να αποπληρώσει τα δάνεια που είχε λάβει από τους ξένους δανειστές της, και στο (χρυσό) νόμισμα που έπρεπε να τα ξεπληρώσει, ενώ στη δεκαπενταετία 1880-1895 έχει ολοκληρώσει με επιτυχία μεγάλα για την εποχή έργα υποδομής, όπως τη διώρυγα της Κορίνθου, το σιδηροδρομικό δίκτυο, λιμάνια και άλλα πολλά.

Στην αυγή του 20^{ου} αιώνα η Χώρα ανασυντάσσεται. Το κίνημα “του Γουδή”, το 1909, επιχειρεί να εκτοπίσει τον “κοτζαμπασισμό” και να περάσει τη Χώρα σε μια μορφή σύγχρονου αστικού κράτους. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος προβαίνει σε συνταγματική αναθεώρηση, ενώ μάλιστα ο λαός ζητά Συντακτική Βουλή. Μέσα από τους βαλκανικούς πολέμους η Χώρα διπλασιάζεται και εγκολπώνεται εδαφικά και πληθυσμιακά τμήματα, που καμιά αντικειμενική ιστορική κρίση δεν μπορεί να της αρνηθεί. Από την άλλη, οι παρεμβάσεις του παλατιού είναι συνεχείς. Εξαναγκάζουν δύο φορές έναν εκλεγμένο

---

⁵ Ο όρος “χρεοκοπία” αντιδιαστέλλεται από τον όρο “πτώχευση”, κυρίως σε νομικό και ηθικό επίπεδο, ενώ ακόμα και για τις επιχειρήσεις συνιστούν αξιολογήσεις κατά “πλάσμα δικαίου”. Χρεοκόπος είναι αυτός που πτώχευσε εξ’ αιτίας ενεργειών του αντίθετων των σκοπών της εμπορίας του, ενώ σε πτώχευση περιέρχεται εκείνος που εκδηλώνει μόνιμη και συνεχή αδυναμία πληρωμής των χρεών του και ενώ το σύνολο της περιουσίας του, ρευστοποιήσιμο σε χρήμα, εν τέλει δεν επαρκεί για την αποπληρωμή τους. Οι χώρες, δεν πτωχεύουν κυριολεκτικά, αλλά μπορεί να εμφανίσουν *πρόσκαιρη αδυναμία* αποπληρωμής των *χρηματικών χρεών* τους και όχι συνεχή, ολική και μόνιμη, όπως απαιτεί ο όρος, εκτός αν ο *συνολικός πλούτος τους*, υπολείπεται του πλούτου (και όχι του χρήματος που είναι μια συνεχώς εναλλασσόμενη μορφή αποτίμησής του για τις ανάγκες της ανταλλαγής) που δανείστηκαν, εκτίμηση που έτσι κι’ αλλιώς επιδέχεται πολλαπλές ερμηνείες και προσεγγίσεις, όπως για ποια μάζα πλούτου μιλάμε και σε ποιο συγκεκριμένο χρόνο. Σε κάθε περίπτωση, πτωχεύσεις και χρεοκοπίες Χωρών πριν από τον Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο, είχαν διαφορετικό περιεχόμενο, αφού τα δάνεια τότε, είτε συνάπτονταν σε χρυσές λίρες (συνήθως Αγγλίας) είτε με ρήτρα αποπληρωμής σε χρυσό, οπότε η αδυναμία επιστροφής αυτού καθ’ αυτού του χρυσού σε μια δεδομένη στιγμή, είχε ένα έρεισμα επιβεβαίωσης της αδυναμίας μέσα από τέτοιους όρους. Γι’ αυτό, πλέον, οι διεθνείς οικονομικοί αναλυτές, μιλούν για “πιστωτικό γεγονός” και όχι για πτώχευση ή χρεοκοπία Χώρας, όροι που χρησιμοποιούνται από αυτούς που θέλουν να χαλιναγωγήσουν το θυμικό των ανθρώπων προς την κατεύθυνση υιοθέτησης αναγκαστικών μέτρων που λαμβάνονται ενόψει πτώχευσης ή προς αποφυγή μιας πτώχευσης, όπως η αναγκαστική διαχείριση της περιουσίας του “πτωχού” από τους δανειστές του.

πρωθυπουργό σε παραίτηση, και άλλες τόσες μια Βουλή σε διάλυση. Και αν η διορατική εξωτερική πολιτική του Ελ.Βενιζέλου κατάφερε να θέσει τη Χώρα με την πλευρά των νικητών του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, και αφού συμμετείχε σ' αυτόν προκαλώντας όμως “εθνικό διχασμό”, έτσι ώστε υπό τις εγγυήσεις τους η Χώρα να προφυλάξει αλλά και να προσαρτήσει στον κορμό της το ελληνικό πληθυσμιακά και εδαφικά κομμάτι στη Μικρά Ασία που της “αναλογούσε” από μια Οθωμανική αυτοκρατορία που κατέρρευε, η επιστροφή του βασιλιά Κωνσταντίνου του Α΄ και οι άστοχες και αμετροεπείς ενέργειες των ρεβανσιστών ηγητόρων του που επέστρεψαν στα “πράγματα” το 1920, μετέτρεψε το εγχείρημα σε καταστροφή.

Η πορεία της Β΄ Ελληνικής Δημοκρατίας (1924-1935), είναι παραχώδης και διαλείπουσα εξ΄ αιτίας των συνεχών στρατιωτικών κινημάτων υπό την επίκληση πάντοτε κάποιου σπουδαίου “εθνικού συμφέροντος ή κινδύνου”. Έτσι, η δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου με τη συμμετοχή του βασιλιά Γεωργίου του Β΄, ενόψει και της επικράτησης του φασισμού σε όλη την Ευρώπη, δεν συναντά ουσιαστικά εμπόδια. Η τυραννία προβάλλει πάντοτε με το μανδύα της υπερταξικής “ειρήνευσης” μεταξύ των αντιμαχομένων πλευρών· κλείνει πονηρά το μάτι στον κουρασμένο και αποκαρδιωμένο λαό και του υπόσχεται “μια εθνική ασφαλή υπερκείμενη τάξη πραγμάτων”, φτάνει να είναι πειθήνιος στις προσαγές της· ανταλλάσσει την ατομική ελευθερία και την κοπιώδη δυνατότητα μέσα απ' αυτήν να συγκαθορισθεί η κοινωνική ζωή, με την ευθύνη του ενός “Αρχηγού”. Γι' αυτό, όσο πιο νόθα είναι η παρουσία της δημοκρατίας, όσο πιο χονδροειδής η κακοποίησή της από τους ίδιους τους ταγούς της, τόσο πιο υπερφίαλους φασουλήδες θα αποκτά ως αντιπάλους της.

Σ' αυτό το πρώτο μισό του 20^{ου} αιώνα, και ενώ υπάρχουν ακόμα οι προϋποθέσεις για την εκβιομηχάνιση της χώρας, αυτή υστερεί. Ενώ η έλευση ενός και πλέον εκατομμυρίου προσφύγων θέτει το ζήτημα πιο επιτακτικά, οι παλιοί γαιοκτήμονες αρνούνται να επενδύσουν στο καινούργιο, ενώ το κράτος, ενόψει και της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης του 1929, είναι ανήμπορο να αντιδράσει. Κερδίζουν όσοι, ήδη από τα τέλη του περασμένου αιώνα, συγχρωτίζονται στους διαδρόμους των πολιτικών κομμάτων εξουσίας, ενώ τα πολιτικά πάθη, το ρουσφέτι και η εξυπηρέτηση των ημετέρων, εμποδίζουν τις όποιες

υγείς επιχειρηματικές δυνάμεις να ανέλθουν στο προσκήνιο. Οι πιο “επικερδέεις δουλειές”, είναι αυτές που γίνονται με πελάτη το κράτος· και αν γίνονται και με χρήματα του κράτους, ακόμη καλύτερα. Μ’ αυτόν τον τρόπο, γρήγορα, η όποια εκβιομηχάνιση της χώρας αναχαιπίζεται, και εν τέλει περιορίζεται. Τα όποια πραγματικά πεδία οικονομικής ανάπτυξης, εκτός εξαιρέσεων που είναι αποτέλεσμα επιμονής δραστήριων και διορατικών ανθρώπων, παραγκωνίζονται. Η χώρα αρκείται στη περιορισμένη αγροτική της παραγωγή και εθίζεται στους μεσάζοντες για την προμήθεια βασικών αγαθών, που η ίδια θα μπορούσε να παραγάγει.

Μετά την οδυνηρή εμπειρία του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, και ενώ βγαίνει απ’ αυτόν κυριολεκτικά διαλυμένη, έχοντας πληρώσει βαρύτατο ανθρώπινο τίμημα και με τις βασικές της υποδομές καταστρεμμένες, μπαίνει στη δίνη του χειρότερου απ’ όλους τους πολέμους· του εμφυλίου. Ενός πολέμου που στη λήξη του βρίσκει νικήτρια τη συντηρητική παράταξη, που μαζί με το στέμμα και τις ΗΠΑ, καινούργια προστάτιδα δύναμη, εγκαθιδρύουν ένα καθεστώς διώξεων και εκτοπισμών, εναντίον κάθε πολίτη “ύποππου” για τα δημοκρατικά ή φιλοαριστερά φρονήματά του. Και ακριβώς για να μην υπάρξει ο κίνδυνος ανατροπών, τόσο στην Ελλάδα όσο και στις άλλες ρημαγμένες από το πόλεμο ευρωπαϊκές χώρες, που ήδη υπάρχει μια αναζωπύρωση των αριστερών και δημοκρατικών κινημάτων, οι ΗΠΑ, μέσα από το σχέδιο Μάρσαλ, δίνουν και στη Χώρα για την ανασυγκρότησή της⁶, μια τεράστια για την εποχή οικονομική βοήθεια, ενώ με τη δωρεάν, στην αρχή, παροχή πλεονάζοντος και άχρηστου πια για αυτές στρατιωτικού υλικού, εξαγοράζουν και τη στρατιωτικοπολική συμμαχία της και δημιουργούν έναν πρώτης τάξεως πελάτη τους για τα οπλικά τους συστήματα. Και έτσι όμως υπήρξε μια ακόμη ευκαιρία. Και παρά το ότι τα χρήματα κατασπαταλήθηκαν από τους “ημέτερους” και σε έργα που στοίχισαν πολλαπλάσια της αξίας τους, σε βαθμό τόσο εμφανή που προκάλε-

---

⁶ Οι ΗΠΑ, δεν νίκησαν απλώς στρατιωτικά στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Με το σχέδιο Μάρσαλ και το αντίστοιχο σχέδιο Dodge στην ΝΑ Ασία, επέτυχαν μια νίκη με στρατηγικό βάθος: με τη δωρεάν παροχή οικονομικής βοήθειας σε δολάρια στις κατεστραμμένες από τον πόλεμο Χώρες, κατάφεραν να εγκαθιδρύσουν το δολάριο ως διεθνές συναλλαγματικό μέσον. Επρόκειτο για ένα δώρο, από το οποίο στη συνέχεια δεν μπορούσες να απαλλαγείς. Το ευρώ, υπήρξε εν πολλοίς ένα ευρωπαϊκό αντίμετρο.

σαν την αντίδραση του αμερικανικού παράγοντα, είναι γεγονός ότι τη δεκαετία 1950-1965 γίνανε σημαντικά έργα υποδομής (υδροηλεκτρικά φράγματα, σιδηρόδρομοι, δρόμοι, λιμάνια, αεροδρόμια), ενώ το κράτος δημιούργησε δημόσιους φορείς στον έλεγχο των οποίων πέρασαν στρατηγικοί τομείς της κοινωνίας και της οικονομικής ανάπτυξής της, όπως η ηλεκτροδότηση, οι τηλεπικοινωνίες, οι συγκοινωνίες. Από την άλλη, όμως, η ανεργία κυμαίνεται σταθερά πάνω από το 20%, η μετανάστευση προβάλλει ως η κεντρική λύση, ενώ η ύπαιθρος ερημώνει. Όσοι μένουν πίσω, σπεύδουν στην Αθήνα και στα υπόλοιπα αστικά κέντρα για να βρουν την οποιαδήποτε δουλειά, έστω παρασιτική, αρκεί να επιβιώσουν και να βρεθούν δίπλα στη λάμψη που προκαλεί η ροή του άφθονου ξένου χρήματος, μοχλός μιας καινούργιας ματαιόδοξης τάξης που ανατέλλει. Αρχίζει η “ανοικοδόμηση” της Αθήνας με το σύστημα “της αντιπαροχής”, μετατρέποντας την Πόλη, στην πιο άσκημη και εχθρική πρωτεύουσα της Ευρώπης. Τα νεοκλασικά της γκρεμίζονται για να δώσουν άρον-άρον τη θέση τους σε απρόσωπες και άχρωμες πολυκατοικίες, ξένες με την αττική γη και το ανθρώπινο μέτρο της Πόλης, το οποίο και καταπνίγουν. Για πάνω από πέντε δεκαετίες η Χώρα βασίζεται σ’ αυτήν τη μονοδιάστατη εκδοχή-εμμονή ανάπτυξης, που διατήρησε και επέτεινε την περιχαράκωση του ιδιωτικού και την αδιαφορία για το δημόσιο χώρο και πράγματα.

Έτσι πορεύεται η Χώρα μέχρι τη δικτατορία του 1967, όταν μια ομάδα ανώτερων αξιωματικών, γαλουχημένη μέσα σ’ ένα κλίμα που ανεχόταν οριακά τη συνταγματική νομιμότητα, εμποτισμένη με τα ίδια στρεβλά ιδεώδη του πολιτικού κόσμου που πρόκρινε την απατηλή διάσταση δυο υποκειμένων με διαφορετικά τάχα συμφέροντα, Λαού και Έθνους, εμβολιασμένη με την ατιμωρησία⁷ και στην υπηρεσία, εν αγνοία της κάποιες φορές, του διεθνούς πολιτικοοικονομικού status της εποχής, εγκαθιδρύει στρατιωτική δικτατορία.

---

⁷ Σόλων Ν. Γρηγοριάδης, “Ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974, Τόμος 6 σελ.86: Την 31^η Μάιου 1951 εκδηλώνεται στρατιωτικό πραξικόπημα με την κατάληψη των Παλαιών Ανακτόρων, του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και άλλων δημόσιων κτηρίων. Η εξέλιξή του ματαιώνεται με την παρέμβαση του Παπάγου. Οι πρωταίτιοι, αμνηστεύθηκαν και αποστρατεύτηκαν. Ουδέποτε διεξήχθη δίκη και τελικά επανήλθαν στο στράτευμα.

Δίπλα στις παλιές, μια καινούργια οικονομική τάξη αναδύεται που συνεργάζεται και δανειοδοτείται από το καθεστώς, μέσα σ' ένα τοπίο που επικρατεί ο φόβος, οι διώξεις, οι εξορίες, αλλά και ο ωχαδερφισμός.

Η χούντα, μέσα από τις εσωτερικές της τριβές και υπό το βάρος της προδοσίας της Κύπρου, καταρρέει και παραδίδει την εξουσία στον παλιό πολιτικό κόσμο. Η μεταπολίτευση είναι ομαλή. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής της περιόδου 1974-1977, "κατηγορείται" ως σοσιαλίζων. Προβαίνει σε εκτεταμένες κρατικοποιήσεις νευραλγικών οικονομικών υποδομών, όπως τράπεζες, ναυπηγεία, βιομηχανίες, συγκοινωνίες, ενώ η Χώρα αποκτά Δημοκρατικό Σύνταγμα.

Ο ριζοσπαστισμός του λαού επιτείνεται και φέρνει, το 1981, στην εξουσία το ΠΑΣΟΚ. Για πρώτη φορά ένα σοσιαλδημοκρατικό κόμμα επιτυγχάνει απόλυτη κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Οι υποσχέσεις, όμως, είναι πολλές, και η άλλη μισή Ελλάδα που είναι παραγκωνισμένη και κατατρεγμένη για πάνω από 60 χρόνια, δεν μπορεί να περιμένει. Για να ικανοποιηθούν τα αιτήματα, αντί άλλων, αρχίζει η διόγκωση του δημόσιου τομέα, αφού, γι' άλλη μια φορά, ούτε ο κλασικός παραγωγικός τομέας αναπτύσσεται με πρωτοβουλίες ή συμμετοχή του κράτους, αυτός δηλαδή που παράγει πραγματικό πλούτο και θέσεις εργασίας όπως οι βιομηχανίες, οι βιοτεχνίες, το εμπόριο, οι "πραγματικές και αναγκαίες υπηρεσίες" για την κοινωνία, ενώ, η οικονομική ελίτ, μουδιασμένη στην αρχή και περιμένοντας να δει "που το πάει" το ΠΑΣΟΚ, όταν αντιλαμβάνεται ότι δεν πρόκειται να θιγούν τα κεκτημένα της, εφησυχάζει και περιορίζεται στον "παραδοσιακό της ρόλο": δουλεύει με πελάτη το κράτος αλλά και με λεφτά του κράτους. Από τη μια, λοιπόν, φυσάει ένας πρωτόγνωρος αέρας αισιοδοξίας, τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα αποκτούν μια διάσταση που ο τόπος ουδέποτε είχε ξαναδεί, από την άλλη, τα στεγανά των εξουσιών πετάνε την παλιά τους φορεσιά, φτιασιδώνονται, χτυπάνε φιλικά στην πλάτη την "Αλλαγή", που κολακεύεται από την υποδοχή και στρογγυλοκάθεται στα σαλόνια τους. Έτσι, ποτέ δεν αποδυναμώθηκε η ισχύς της καθεστηκίας τάξης: μορφή άλλαξε. Και παρά τις κάποιες εξαιρέσεις, τελικά, *δεν δημιουργήθηκαν Θεσμοί για να προστατεύσουν το σκληρό πυρήνα της κυριαρχίας του λαού : τη δυνατότητα στην απόφαση αλλά και την υλοποίησή της με συνευθύνη του*

γιατί αυτό είναι δημοκρατία. Χωρίς το “δεύτερο”, το “πρώτο” είναι μια ρήτρα που εξαντλεί την ισχύ της στα “χαρτιά”.

Για άλλη μια φορά, η Χώρα περιορίζεται σ' ένα μεταπρατικό ρόλο διαχείρισης των “ψίχουλων” που ρίχνει από το τραπέζι του διεθνούς καταμερισμού εργασίας ο ευρωπαϊκός καπιταλισμός. Η αστική τάξη της Ελλάδας, με εξαιρέσεις, ουδέποτε έπαιξε πατριωτικό ρόλο. Ουδέποτε υπήρξε “εθνική”. Ακόμη και όταν επένδυε σε τομείς που παράγουν πραγματικό πλούτο, όπως η βιομηχανία ή η ναυτιλία⁸, είτε το έκανε “με λεφτά του κράτους”, είτε με “πελάτη το κράτος”, είτε και με τα δύο μαζί, ενώ ανάλωνε τα κέρδη της ολοκληρωτικά για προσωπική της ευχαρίστηση, και ξανάρχιζε την αναπαραγωγή με δανεικά από τις τράπεζες. “Εσχάτως” δε, ανακάλυψε και το τζόγο του χρηματοπιστωτικού συστήματος, και αδαής και νεοφώτιστη όπως ήταν, απώλεσε την όποια ισχύ της είχε απομείνει. Μυωπική και επικίνδυνη, ακόμη και για τον εαυτό της.⁹

Ο αγροτικός τομέας, μετά το 1981, αφού “αποκοιμήθηκε”, αποσαρθρώθηκε έντεχνα από τα ευρωπαϊκά προστάγματα που ήθελαν μια χώρα ανήμπορη να εκμεταλλευτεί “κάθετα” την πρωτογενή παραγωγή της αλλά μόνο να την ξεπουλά ευκαιρικά, παρήκμασε και έγινε επαίτης των επιδοτήσεων, με αντάλλαγμα τον έλεγχο του. Όποιος συνεχίζει να υποστηρίζει ότι “ο τουρισμός

---

⁸ Εφημερίδα “Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ” της 13.05.2012, άρθρο της Τζελίνα Χαρλαύτη, καθηγήτριας Ναυτικής Ιστορίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, με τίτλο “Τα 100 πλοία της Ελευθερίας”: Με το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οι έλληνες εφοπλιστές, και προς αντικατάσταση των πλοίων τους που χάθηκαν στον πόλεμο, προμηθεύονται πάνω από 100 LIBERTIES, τύπο φορτηγού πλοίου που κατασκευάστηκε “με τη μέθοδο της ηλεκτροσυγκόλλησης” κατά χιλιάδες από τις ΗΠΑ για τις ανάγκες του πολέμου, στο 1/3 της αρχικής τους τιμής, με δάνειο για το 75% της αξίας τους, διάρκειας 17 ετών και με την εγγύηση του Ελληνικού Κράτους. Τα επόμενα τέσσερα χρόνια, η εκμετάλλευση των 100 αυτών πλοίων απέφερε στους έλληνες εφοπλιστές άλλα 300 που τα έθεσαν υπό “σημαίες ευκαιρίας”. Έτσι τέθηκαν οι βάσεις της ιδιόκτητης μεταπολεμικής ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας, ακόμη και σήμερα, μεγαλύτερης στον Κόσμο. Ο ίδιος ο Ωνάσης αναφέρει ότι “τα 100 εδωρήθησαν από την χειρονομία του ελληνικού λαού”.

⁹ Ο μέσος όρος ζωής των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, δεν ξεπερνά τα 25 χρόνια. Στον αντίποδα, ως ένα ενδεικτικό παράδειγμα, προβάλλει η δυναστεία των Κρουιτς που “προμηθεύει” πυροβόλα τη Γερμανία και όλο τον Κόσμο, για πάνω από 170 χρόνια.

είναι η βαριά βιομηχανία της Χώρας”, κάνει εσκεμμένα τον αφελή. Μοιάζει σαν τον άεργο που ξεπουλά το πρωί ό,τι έχει, για να ευχαριστήσει αυτούς που κάλεσε *με εισιτήριο* στη βραδινή γιορτή, *σε δανεικό* σπίτι, έχοντας τη βεβαιότητα ότι : και οι καλεσμένοι θα έρθουν, “βρέξει-χιονίσει”, και το αντίτιμο θα πληρώσουν, όσο ακριβό και αν είναι. Τις γιορτές τις κάνουμε από το περίσσειμα, στο δικό μας σπίτι, και δεν “προσδοκάμε” ανταλλάγματα, αλλά ελπίζουμε σε “δώρα”. Σε επιπλέον δηλαδή ωφέλειες από αυτές που κερδίζουμε από τη βαρική δουλειά μας.

Έτσι, τα δύο μεγάλα κόμματα που κυριάρχησαν πολιτικά από τη μεταπολίτευση του 1974 μέχρι και το 2015, παρά τις αρχικές διαφοροποιήσεις τους ως δύο ορατοί αντίθετοι πόλοι, κατέληξαν εν τέλει να κάνουν την ίδια δουλειά, εναλλασσόμενα στην εξουσία για 40 χρόνια.¹⁰ Αυτό εξάλλου ήταν το “σχέδιο” ήδη από τη δεκαετία του 1950, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά για όλο το Δυτικό Κόσμο. Δυο ισχυρά κόμματα, ένα κεντροδεξιό και ένα κεντροαριστερό, που μέσα από την εναλλαγή τους, θα κρατούν εγκλωβισμένο τον κόσμο μακριά από ριζοσπαστικές, δημοκρατικές και πραγματικά ωφέλιμες επιλογές για τον ίδιο. Ο λαός ακουμπά στο μεσσιανικό αρχηγισμό των κομμάτων, *και όχι στην εγκαθίδρυση Θεσμών που θα λειτουργούν και μετά τα πρόσωπα*, που για διάφορους συγκυριακούς ιστορικούς λόγους προβάλλονται κάθε φορά ως ηγέτες. Με ελάχιστες διαφοροποιήσεις, οι ίδιες θέσεις και απόψεις προκρίνονται εναλλάξ από τους ίδιους υποστηρικτές, ανάλογα με το αν βρίσκονται στη συμπολίτευση ή στην αντιπολίτευση. Οι ίδιες υποσχέσεις που ποτέ δεν εκπληρώνονται όταν έρθουν στην εξουσία. Μια διαρκής *πολιτική εξαπάτηση*, για την οποία ποτέ κανείς δε λογοδοτεί, ποτέ δεν τιμωρείται, *αφού εσκεμμένα δεν υπάρχει αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο*. Βουλευτικές και υπουργικές ασυλίες που

---

¹⁰ Περιοδικό “Ε” της “ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ”, 19.05.2013 : Αναδημοσίευση της συνέντευξης του 1991 που είχε δώσει ο Κωνσταντίνος Καραμανλής στο δημοσιογράφο *Γιώργο Μπέρτσο* όπου, εκτός των άλλων, αναφέρει : “Δεν ήθελα να αδυνατίσω περισσότερο τον κεντρώο χώρο. Κάτι τέτοιο θα ενίσχυε την ΕΔΑ.”

- *Σόλων Ν. Γρηγοριάδης*, “Ιστορία Σύγχρονης Ελλάδας” 1941-1974, Τόμος 7^{ος} σ.12: Ο ίδιος ο Κ.Καραμανλής μέσα στη Βουλή, απαντώντας σε “διαμαρτυρίες” του Κ. Μησοτάκη για το νέο εκλογικό νόμο, απάντησε: “Ενωθείτε σεις, τα κόμματα του Κέντρου, και θα απολαύσετε όλα τα πλεονεκτήματα της δεύτερας κατανομής”.

φτάνουν στην ατιμωρησία ακόμη και όταν αδρανοποιούν το εγκαθιδρυμένο συνταγματικά δημοκρατικό πολίτευμα. Υποσχέσεις για οικονομική ανάπτυξη, που ποτέ δεν νοηματοδοτείται συγκεκριμένα και στοχευμένα το περιεχόμενό της, έτσι ώστε άλλοτε να θεωρείται ως τέτοια η αθρόα συμμετοχή σε χρηματιστηριακές συναλλαγές¹¹ υπό την εποπτεία και ευλογία των ΜΜΕ, άλλοτε η αύξηση της ζήτησης ακινήτων λόγω υπέρμετρου τραπεζικού δανεισμού πλεονάζοντος αλλά εν τούτοις “απόντος” χρήματος, και άλλοτε η απόκτηση αυτοκινήτων με την πριμοδότηση από το κράτος της απόσυρσης των παλαιών, προς όφελος και στήριξη των αυτοκινητοβιομηχανιών των «συνηθισμένων» δανειστών της Χώρας. Ταυτισμένα, λοιπόν, και απογυμνωμένα πια από τα όποια επιχειρήματα διαφοροποίησής τους, αφού κακοποίησαν, εναλλάξ και από κοινού, θεμελιώδεις θεσμούς του δημοκρατικού μας πολιτεύματος για να εφαρμόσουν τις επιλογές των Μνημονίων “σωτηρίας” που τους υπέδειξε η διεθνής οικονομική ελίτ αλλά τα ίδια, με ευθύνη τους, εισήγαγαν, τρικλίζοντας και παρακαλώντας τους ξένους εταίρους τους να δείξουν λίγη συμπόνια, Ιανουάριο του 2015 αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πολιτική εξουσία. Την πραγματική, ουδέποτε τη στερήθηκαν.

3. Μνημόνια και δανειακές συμβάσεις

Η οικονομική κρίση

Η εκδήλωση της οικονομικής κρίσης και στη Χώρα, υπήρξε εν πολλοίς τεχνητή και εισαγόμενη. Σηματοδοτήθηκε από τις εκτιμήσεις διεθνών “οικονομικών ιθυνόντων” και “οικονομικών οίκων”, τροφοδοτούμενων και με άστοχες ενέργειες και δηλώσεις κυβερνήσεων και «υπαλλήλων» της περιόδου, ότι η Χώρα δεν μπορεί να αποπληρώσει (και όχι να εξυπηρετήσει, που είναι άλλο πράγμα) το δημόσιο χρέος της. Επρόκειτο πλέον για μια από τις συνηθισμένες προφητείες του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος που έπρεπε, ή να

---

¹¹ Στο τέλος της δεκαετίας του '90, σε κάθε γειτονιά της Αθήνας, έχει ξεφутρώσει και από μια ΕΛΔΕ (εταιρεία λήψης και διαβίβασης εντολών για χρηματιστηριακές συναλλαγές) όπως τη δεκαετία του '60 τα γαλακτοπωλεία της ΕΒΓΑ.

εκπληρωθεί, ή να φανεί ότι αποτρέπεται, αλλά με τις “αναγκαίες θυσιές”: με παροχή “ηλεκτρονικού” χρήματος, από “έξω και με όρους”. Τα οφέλη από μια τέτοια διεργασία, που εκφεύγουν του παρόντος, είναι πολλαπλά. Ενδεικτικά, η ίδια η ζήτηση χρήματος ανεβάζει την αξία του και αποκαθιστά την πίστη των τρίτων, τόσο σ’ αυτό, όσο και σ’ αυτούς που εμφανίζονται ότι το κατέχουν.

Για δε τους ευρωπαϊούς εταίρους μας, λειτούργησε πολλαπλά σαν “πρώτης τάξεως” δώρο: αφού διέθεσαν πακτωλό ψεύτικου χρήματος για να στηρίξουν τις δικές τους τράπεζες και επιχειρήσεις που ήσαν εκτεθειμένες σε τοξικά χρηματοπιστωτικά προϊόντα και “Παράγωγα” που δημιούργησαν και ξεκίνησαν την κρίση στις ΗΠΑ, αφού απέκρυψαν ότι το άθροισμα ιδιωτικού και δημόσιου χρέους των περισσοτέρων εξ’ αυτών, ως ποσοστό επί των ΑΕΠ τους, είναι ίδιο ή και μεγαλύτερο από της Χώρας μας, αφού «διέλαθε» της προσοχής όλων ότι καμιά σχεδόν χώρα της ευρωζώνης δεν πληροί τα κριτήρια του Μάαστριχ, αφού εν τέλει σώσανε τις τράπεζές τους μεταφέροντας τη ζημιά σε βάρος της Χώρας μας, παρουσιάστηκαν και ως Κήνσορες και θεράποντες ενός “ασθενούς”, που αφού τον αρρώστησαν, με “βαριά καρδιά” ανέλαβαν να του δανείσουν τα έξοδα της θεραπείας του.

Ενδεικτικά, σημειώνουμε: σε σχέση με την αναλογία δημόσιου χρέους προς ΑΕΠ, μόνο Σουηδία, Φιλανδία, Δανία και Νορβηγία κινούνται στο 58-65% σε τιμές του 2010 (με συνολικό, όμως, δημόσιο και ιδιωτικό χρέος από 270% έως 340% του ΑΕΠ τους), ενώ ακολουθούν Γερμανία, Βέλγιο, Αυστρία, Γαλλία κλπ, από 77% έως 115%.¹² Περαιτέρω: *το συνολικό δημόσιο και ιδιωτικό χρέος*¹³ της Γαλλίας (2010) ανερχόταν σε 321% επί του ΑΕΠ της, της

---

¹² Εφημερίδα “ΗΜΕΡΗΣΙΑ” 18.02.2012 : Πηγή, ΟΟΣΑ. http://www.3comma14.gr/pi/view_survey.php?id

¹³ Το άθροισμα του χρέους μιας χώρας, είναι το άθροισμα δημόσιου και ιδιωτικού, με το τελευταίο να συντίθεται από τα χρέη νοικοκυριών και επιχειρήσεων προς τις τράπεζες. Μήπως είναι άλλο το δημόσιο, άλλο το ιδιωτικό χρέος; Μήπως το δημόσιο χρέος είναι “κακό” αλλά το ιδιωτικό “καλό”; **Ας το ξεκαθαρίσουμε:** η Hygro Real Estate, τεράστια γερμανική εταιρεία που επένδυε στον κτηματομεσιτικό τομέα των ΗΠΑ και της Ιρλανδίας, το 2009 έλαβε 142 δισεκατομμύρια ευρώ εγγυήσεις από το γερμανικό δημόσιο για να αποφύγει την πτώχευση, ενώ απόθεσε τα τοξικά της απόβλητα, ύψους ακόμη 210 δισεκατομμυρίων ευρώ, στον “κρατικό σκουπιδοτενεκέ” Soffin. Στη Γερμανία, εξαιρέθηκαν 3.000 χρηματοοικονομικά ιδρύματα από τις ελεγκτικές διαδικασίες της ΕΚΤ.

Γερμανίας σε 241%, και της Ελλάδας (προ μνημονίων) σε 262%. Για το ίδιο έτος (2010), το χρέος των νοικοκυριών της Ελλάδας ανερχόταν σε 65% του ΑΕΠ της, της Γερμανίας σε 64%, και της Ολλανδίας σε 130% ! Το αντίστοιχο χρέος των επιχειρήσεων της Γερμανίας σε 100% του ΑΕΠ της, ενώ της Ελλάδας σε 65% του δικού της ΑΕΠ. Αυτά, καταρχάς, για να γίνει κατανοητό ποιοι “μας κουνούν το δάχτυλο”, οπότε κατανοούμε και το γιατί: όλοι κοιτάζουν εμάς, “τον άτακτο και σπάταλο”, και όχι το ποιόν του αυτόκλητου “κηδεμόνα”.

Από την άλλη, είναι γεγονός ότι η κρίση ήταν η αφορμή να αναδυθούν χρόνια διαρθρωτικά και ουσιαστικά προβλήματα της Χώρας. Εμφανίστηκαν τα εντόπια χαρακτηριστικά μιας σαθρής “ευδαιμονίας”. Αργά ή γρήγορα θα συνέβαινε. Μιας οικονομικής ανάπτυξης με πηλίνα πόδια, που βασίστηκε στο εφίμερο, στο πρόχειρο, στο τυχαίο, στον ατομικισμό, στον εγωισμό και στην

Γαλλία, Ολλανδία, Βέλγιο και Λουξεμβούργο, συνεργάστηκαν για να διασώσουν από την πτώχευση τις βέλγικες Fortis και Dexia, τεράστιες χρηματοοικονομικές επενδυτικές εταιρείες. Η Ολλανδική ING, έλαβε 10 δισεκατομμύρια ευρώ σε μετρητά και 21,6 δισεκατομμύρια ευρώ σε εγγυήσεις. Ο κατάλογος σε Ευρώπη και ΗΠΑ δεν έχει τέλος. Αυτά λοιπόν τα ιδιωτικά χρέη, όταν “χρειάστηκε”, γίνανε δημόσια. Ανέλαβαν Κράτη την πληρωμή τους ή την «εγγύηση» της πληρωμής τους, χωρίς όμως να τα εντάξουν στο κατάλογο των «δημόσιων χρεών» τους. Και αφού οι “εταίροι” μας σώσανε τις δικές τους επιχειρήσεις, εφήρμοσαν ενεργητική νοθεσία για το δημόσιο χρέος της Χώρας (που δημιουργήθηκε και λόγω του ότι αγοράζαμε τα δικά τους εμπορεύματα στηρίζοντας έτσι, εμείς, τις δικές τους οικονομίες) μας επιβάλλοντας με αδρανοποίηση του Δημοκρατικού μας πολιτεύματος δύο Μνημόνια που ήδη διπλασίασαν το δημόσιο χρέος, και δανειακές συμβάσεις από τις οποίες μέχρι στιγμής έχουν αποκομίσει κέρδη 51 και πλέον δις ευρώ, καθ’ ομολογία των ίδιων των ιθυνόντων τους. Μεταξύ των άλλων, απάλλαξαν γερμανικές και γαλλικές τράπεζες από τα χρέη που είχαν προς αυτές οι ελληνικές τράπεζες, φορτώνοντας την πληρωμή τους στο ελληνικό δημόσιο. Απ’ την άλλη, έβησαν απαιτήσεις των ελληνικών τραπεζών έναντι της Χώρας (που είχε δανειστεί έναντι Ομολόγων της) μειώνοντας έτσι το ενεργητικό τους και οδηγώντας τες σε ανάγκη για ανακεφαλαιοποίηση, την οποία πρόσφερε τώρα δωρεάν το ελληνικό δημόσιο, αφού προηγουμένως δανείστηκε από τους εταίρους, ενώ και οι τράπεζες παραμέναν ιδιωτικές. Με μια κουβέντα: και το μέρος του δημόσιου χρέους της Χώρας που προερχόταν από εσωτερικό δανεισμό, έγινε τώρα εξωτερικό με το πέρασμά του στα χέρια των ξένων τοκογλύφων, ενώ ότι χρώσταγε το κράτος στις τράπεζες και στα Ταμεία σβήστηκε, φτωχοποιώντας τα τελευταία.

αδιαφορία για τα δημόσια πράγματα· που ανατράφηκε μέσα σ' ένα κομματικό πελατειακό κράτος, σ' ένα κράτος λάφυρο των εκάστοτε ημετέρων που έκανε δουλειές με τους δικούς του ανθρώπους, και σ' ένα λαό που αποκοιμήθηκε πάνω στην, επί πενήντα χρόνια, ιδιόμορφη ελληνικής πατέντας “στεγαστική ανάπτυξη” της αντιπαροχής για να καταλήξει σε φούσκα που έσκασε, μετά τη χρηματιστηριακή του 1999. Η Ελλάδα είναι μια χώρα αποβιομηχανοποιημένη, με τον αγροτικό της τομέα αποσαθρωμένο, υποτελής, με χαμένη την εθνική της ανεξαρτησία, με πληγωμένη την υπερηφάνεια της και την αξιοπρέπεία της και με τους πολίτες της φοβισμένους, φτωχοποιημένους και στη γωνία. Η οικονομική κρίση, αποκάλυψε βαθύτερες πολιτισμικές ανισορροπίες και παρανοήσεις, όλων μας.

Αυτό το μείγμα που προέκυψε από πραγματικά ιστορικά αίτια, τυχοδιωκτισμούς, πολιτικό βολонταρισμό και ανικανότητα, αποκάλυψε ενδογενείς αδυναμίες της κοινωνίας και της οικονομίας αλλά και ένα σαθρό αστικό κράτος, πολέμιο ακόμα και του εαυτού του, που στην ευθεία αναμέτρησή του για πρώτη φορά με τις κλασικές οικονομικές κρίσεις, πράγμα πρωτόγνωρο μεν αλλά αναμενόμενο αφού συμμετείχε πλέον, έστω ως αδύναμος κρίκος, στο κλαμπ των “ισχυρών”, έσπειρε το μαζικό πανικό και σήκωσε το χαλί κάτω από τα πόδια μας, αποκαλύπτοντας το σάπιο πάτωμα που πατούμε τόσο καιρό. Δική μας ευθύνη είναι : ή να το επισκευάσουμε, ή να το ξηλώσουμε και να το φτιάξουμε από την αρχή, ακόμη καλύτερα και ολόκληρο το σπίτι, ή να στρώσουμε ξανά το χαλί όπως-όπως. Το “δυστύχημα”, μπορεί, και πρέπει, να γίνει ευτύχημα. Μπορεί να γίνει εφιαλτήριο για μια άλλη Ελλάδα. Το έχουμε ξανακάνει. Αρκεί να συνεννοηθούμε και να πιστέψουμε σ' αυτό, αφήνοντας στην άκρη το “εγώ” και προβάλλοντας το “εμείς”. Είναι κάτι που το ξέρουμε, αλλά δεν το θυμόμαστε. Εμείς εφηύραμε τη Δημοκρατία. Εμείς θα την εγκαθιδρύσουμε ξανά, δυνατότερη.

Τα πλαίσια δικαίου που συμπλέκονται με τα Μνημόνια

Ο καπιταλισμός κάνει τη δουλειά του, και καλά κάνει γι' αυτούς που υπηρετεί και εξυπηρετεί. Το πόσο ζωή έχει ακόμα, πού, και με ποιες μορφές πρόκειται να επιβιώσει, δεν υπάρχει “προφήτης” να το απαντήσει. Το ζήτημα είναι εμείς τι κάνουμε.

Η Ελλάδα των Μνημονίων, δεν είναι το αποτέλεσμα της “κακής ή ανίκανης” Δημοκρατίας να αντιμετωπίσει την κρίση, αλλά αντίθετα, είναι το αποτέλεσμα της αλλοίωσής της και εν τέλει της αδρανοποίησής της από ένα φθαρμένο πολιτικό προσωπικό, που μοναδικό σκοπό έχει να παραμείνει πάση θυσία στα πράγματα, “παίζοντας τα ρέστα του”.

Οι ατελέσφορες επιλογές των Μνημονίων της εξαθλίωσης, της φτωχοποίησης και των δανειακών συμβάσεων που ξεπουλούν την Πατρίδα, εγκαθιδρύθηκαν με αδρανοποίηση του Δημοκρατικού Πολιτεύματός μας: όπως ακριβώς απευχεται ο ποινικός νόμος “περί εσχάτης προδοσίας”. Η πλειοψηφία της Βουλής σε συνεργασία με την Κυβέρνηση και με σφετερισμό των ιδιοτήτων τους ως κρατικών οργάνων, αλλοίωσαν και αδρανοποίησαν τη λειτουργία Θεμελιώδους Θεσμού του Δημοκρατικού Πολιτεύματός μας, τέτοιου που εγκαθιδρύεται με το Σύνταγμά μας.

Και εξηγούμεστε: Μνημόνια και δανειακές συμβάσεις, είναι και αντιμετωπίζονται από το Σύνταγμα της Ελλάδας και την εν γένει έννομη τάξη της, το Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως Διεθνείς Συμβάσεις. Πρόκειται για Συμφωνίες που συνάπτει η Χώρα, είτε με άλλες χώρες, είτε με υποκείμενα Διεθνούς Δικαίου, όπως είναι Διεθνείς ή Διεθνικοί Οργανισμοί. Αυτές οι διεθνείς συμφωνίες, δημιουργούν δικαιώματα και υποχρεώσεις για τα συμβαλλόμενα μέρη, που το καθένα από την πλευρά του πρέπει να υλοποιήσει.

Κατά την κατάσταση του ελληνικού δικαιοκώ πλαισίου, αλλά και όλων (σχεδόν) των Χωρών του Κόσμου, οι διεθνείς συμβάσεις (ή συμφωνίες ή συνθήκες ή μνημόνια ή όπως και να ονομάζονται) από έποψη δικαιοκώ ισχύος, ιεραρχικά, βρίσκονται μια θέση κάτω από το Σύνταγμα, θέση που συγχρόνως βρίσκεται πάνω από όλη την κοινή νομοθεσία όπως τη γνωρίζουμε (νόμοι, προεδρικά διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις). Μ’ άλλα λόγια, πατάνε στο μεσαίο σκαλί μιας ιεραρχικής κλίμακας με τρία σκαλοπάτια. Έτσι, οι ρυθμίσεις μιας διεθνούς σύμβασης, υπερτερούν του κοινού εσωτερικού δικαίου, αλλά όχι του Συντάγματος. Περαιτέρω, ακριβώς και μόνο λόγω της ιεραρχικής θέσης που καταλαμβάνουν οι διεθνείς συμβάσεις στο εσωτερικό δίκαιο της

Χώρας, επεμβαίνουν σ' αυτό, με την έννοια ότι, αν ρυθμίζουν ίδια ζητήματα, υπερισχύουν οι ρυθμίσεις των διεθνών συμβάσεων ενώ, όσο βρίσκονται σε ισχύ οι διεθνείς συμβάσεις, πρέπει και το εσωτερικό δίκαιο να ρυθμίζει ζητήματα που εμπíπτουν σ' αυτές κατά τον ίδιο τρόπο, και πάντως να μην τις αντιμάχεται. Τέλος, κατά το Διεθνές Δίκαιο, η Διεθνής Σύμβαση είναι γραπτή και αφού καταρτιστεί και συνομολογηθεί κατ' αυτόν τον τρόπο (γραπτά), υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέρη, όπως το καθένα εκπροσωπείται κατά το εσωτερικό του δίκαιο. Για τις Χώρες, όμως, και εν προκειμένω για την Ελλάδα, κατά ρητή συνταγματική πρόβλεψη, η δικαιοική ισχύς αλλά και η υλοποίηση μιας διεθνούς σύμβασης, και πάντως τέτοιας που επεμβαίνει στο εσωτερικό της δίκαιο ή εξαρτά την εξέλιξή του απ' αυτήν, *αρχίζει μόνο από και με την υιοθέτησή της με νόμο που θα κυρώσει η ίδια η Βουλή: από και με νόμο της Βουλής.*

Περαιτέρω, κατά το διεθνές δίκαιο που διέπει τη σύναψη και την ισχύ διεθνών συνθηκών (Συνθήκες Βιέννης 1969 και 1985, άρθρο 46 και στις δύο), *«Κράτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί το γεγονός ότι η συναίνεσή του να δεσμευθεί από τη συνθήκη εδόθη κατά παραβίαση διατάξεως του εσωτερικού δικαίου, σχετικής με την αρμοδιότητα συνομολογήσεως συνθηκών ως ελάττωμα της συναίνεσώς του, εκτός εάν η παραβίαση αυτή ήταν έκδηλη και αφορούσε κανόνα εσωτερικού δικαίου θεμελιώδους σημασίας.»* Και ως “κανόνες θεμελιώδους σημασίας” για ένα Κράτος, και πάντως για την Ελλάδα, νοούνται, αν μη τι άλλο, οι κανόνες της συνταγματικής του τάξης: είναι υπέρτεροι όλων από έποψη δικαιοικής ισχύος, είναι θεμελιώδεις γιατί επ' αυτών εδράζονται και απορρέουν όλοι οι άλλοι, συγχρόνως δε, κάποιοι απ' αυτούς αποτελούν τις Βάσεις του Πολιτεύματός του, πράγμα που σημαίνει ότι αν παραβιαστούν καταλύεται το ίδιο το Πολίτευμα. Αν, λοιπόν, διεθνείς συμβάσεις συνάφθηκαν και ίσχυσαν με τέτοιες παραβιάσεις, *είναι ακυρώσιμες, πράγμα που σημαίνει ότι, καταρχήν, η Χώρα σταματά να πληρώνει τα χρέη που μέσω τέτοιων ανέλαβε.*

Τέλος, ξεκαθαρίζουμε ότι η εμπλοκή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΚΤ στα Μνημόνια και στις δανειακές συμβάσεις, απορρέει μεν από το δίκαιο

της Ένωσης με την έννοια ότι οι συμβαλλόμενοι χρησιμοποιούν όργανά της, ο ρόλος τους όμως στα Μνημόνια δεν καλύπτεται από το δίκαιο της Ένωσης. Αυτός, λαμβάνει συγκεκριμένο περιεχόμενο μέσα από τις διεθνείς συμβάσεις (μνημόνια), ακόμη και μετά την ίδρυση του ΕΜΣ αλλά και τις προβλέψεις του λεγόμενου “Δημοσιονομικού Συμφώνου”. Μια χώρα της ευρωζώνης (όπως η Ελλάδα), με ξεχωριστές ad hoc συμφωνίες κατά περίπτωση και εκτός πλαισίου ΣΛΕΕ, συνάπτει διεθνείς συμφωνίες με τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης που εκπροσωπούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ΕΚΤ και το ΔΝΤ. Πλέον δε με τον ΕΜΣ, που από κοινού με Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΕΚΤ και ΔΝΤ, καταρτίζουν τα περιεχόμενα Μνημονίων και δανειακών συμβάσεων, τα οποία όμως κείνται εκτός του κανονιστικού πλαισίου της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Αν τα πράγματα είχαν διαφορετικά, δηλαδή τα μνημονιακά μέτρα απέρρεαν απευθείας ως υποχρέωση της Χώρας από τη συμμετοχή της στην ΕΕ, τότε, δεν θα χρειαζόνταν μνημόνια. Τα μέτρα, θα εφαρμόζονταν μέσω Αποφάσεων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης¹⁴.

Το 1^ο μνημόνιο

Το 1^ο Μνημόνιο και οι αντίστοιχες δανειακές συμβάσεις εγκαθιδρύονται με τη “βοήθεια” του Ν.3845/06.05.2010, και όχι με τον ίδιο τον νόμο. Είναι γεγονός πως έχει δημιουργηθεί η εντύπωση στο συλλογικό υποσυνείδητο ότι η Βουλή υιοθέτησε το 1^ο Μνημόνιο με τον ίδιο τον εν λόγω νόμο. *Πρόκειται για πλάνη*: Ο νόμος, κάνει αναφορά σ’ ένα “Σχέδιο Προγράμματος” που κατά περιεχόμενο καταρτίστηκε (όχι και υπογράφηκε) από τη μια πλευρά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το ΔΝΤ, τη λεγόμενη Τρόικα, και από την άλλη από την Ελληνική Κυβέρνηση. Στη συνέχεια, ο νόμος «*Παρέχει στον υπουργό οικονομικών την εξουσιοδότηση να εκπροσωπεί το Ελληνικό δημόσιο και να υπογράψει κάθε μνημόνιο συνεργασίας, συμφωνία ή σύμβαση δανεισμού, διμερή ή πολυμερή, με την Ευρωπαϊκή*

---

¹⁴ πρόκειται για το Συμβούλιο αντιπροσώπων των κρατών μελών σε υπουργικό επίπεδο, καθορίζει την οικονομική πολιτική και έχει νομοθετική αρμοδιότητα μέσω έκδοσης Κανονισμών και Αποφάσεων.

Επιτροπή, τα κράτη-μέλη της ζώνης του ευρώ, το Διεθνές Νομισματικό ταμείο και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προκειμένου να εφαρμοστεί το πρόγραμμα» που αναφέρει (ο νόμος), ενώ η Βουλή των Ελλήνων, αναγνωρίζοντας τα “προφανή”, ότι πρόκειται δηλαδή για Διεθνείς Συμβάσεις που αφού υπογραφούν πρέπει να κυρωθούν αυτούσιες με νόμο της Βουλής, ορίζει στη συνέχεια (του προηγούμενου εδαφίου του νόμου) ότι «Τα μνημόνια, οι συμφωνίες και οι συμβάσεις του προηγούμενου εδαφίου, εισάγονται στη Βουλή για κύρωση.».

Πριν, όμως, στεγνώσει το μελάνι, το τελευταίο εδάφιο του νόμου τροποποιείται. Μόλις πέντε ημέρες μετά την 06.05.2010, με την παρ.9 του άρθρου μόνου του Ν.3847/11.05.2010, στο τέλος της προηγούμενης παραγράφου (4 του άρθρου πρώτου του Ν.3845/2010) *αντί της λέξης “κύρωση” τίθενται οι λέξεις “συζήτηση και ενημέρωση. Ισχύουν και εκτελούνται από της υπογραφής τους.”* Μ’ άλλα λόγια, ο υπουργός, δυνάμει της ανωτέρω τροποποιηθείσας, πλέον, νομοθετικής εξουσιοδότησης, υπογράφει Μνημόνια και δανειακές συμβάσεις (με το όποιο περιεχόμενο), οι οποίες *ισχύουν και εκτελούνται αυτομάτως από της υπογραφής τους και χωρίς να κυρωθούν με νόμο από τη Βουλή.* Ο τρόπος αυτός, από τη μια παραβιάζει Θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος, από την άλλη υλοποιεί πράξη εσχάτης προδοσίας που προβλέπει το ποινικό μας πλαίσιο¹⁵. Μόνο η Βουλή έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να υιοθετήσει με νόμο απευθείας η ίδια (χωρίς εξουσιοδοτήσεις) ή να απορρίψει μια Διεθνή Σύμβαση, όχι μόνο γιατί αυτό προβλέπεται ρητά από το Σύνταγμα μας (άρθρο 28 παρ.1) αλλά γιατί η ενέργεια έχει νομοθετικό χαρακτήρα: η Διεθνής Σύμβαση, όπως είπαμε, υπερισχύει του “κοινού” εσωτερικού δικαίου και εξαρτά την εξέλιξή του απ’ αυτήν οπότε, η υιοθέτησή της ή όχι, είναι αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής, γιατί μόνο η Βουλή νομοθετεί πρωτογενώς (τα προεδρικά διατάγματα και οι υπουργικές αποφάσεις εκδίδο-

---

¹⁵ Η τροποποίηση παραβιάζει, σε συνταγματικό πεδίο τις παρ.1, 2 και 3 του άρθρου 28 και τις παρ.2 και 4 του άρθρου 36 του Σ/75, από την έποψη δε του ποινικού δικαίου τις διατάξεις του άρθρου 134 Α’ περιπτώσεις ε’ και στ’ του ΠΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 134 παρ.2^α του ΠΚ.

νται επί τη βάσει και εντός των ορίων προϋφιστάμενου νόμου που έχει εκδώσει η Βουλή, διαφορετικά είναι αυθαίρετα).

Επί της ουσίας, λοιπόν, πρόκειται για την εξουσιοδότηση υπουργού να νομοθετεί μέσω σύναψης και εγκαθίδρυσης διεθνών συμβάσεων μόνο με την υπογραφή του, με τρόπο πρωτογενή -όπως η Βουλή αποφασίζει με τη *μορφή τυπικού νόμου-*, η ισχύς των οποίων είναι αυτόματη και υπερισχύει κάθε άλλου αντίθετου νόμου, αφού προσλαμβάνει επιπλέον και *το μανδύα της ισχύος διεθνούς συνθήκης ή σύμβασης που τάχα κυρώθηκε με νόμο της Βουλής*, δια του ανωτέρω τρόπου. Η εξουσιοδότηση *θεωρεί* ότι οι συμβάσεις που θα συνάψει ο υπουργός, έχουν ήδη τύχει της εγκρίσεως της Βουλής, και μάλιστα έχουν αυξημένη τυπική ισχύ και έτσι θα υπερτερούν κάθε άλλου κοινού νόμου. Γι' αυτό και όλες οι κυβερνήσεις από το 2010 μέχρι σήμερα, μιλούσαν και μιλούν "για διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας". Έτσι, η Βουλή, με «νόμο», *εκχώρησε αντισυνταγματικά ευρύτατες αποκλειστικές αρμοδιότητές της, νομοθετικού μάλιστα χαρακτήρα, σε ανέλεγκτο όργανο της εκτελεστικής εξουσίας, δηλαδή της Κυβέρνησης*. Ο υπουργός, πλέον, δια μέσου των διεθνών συμβάσεων που μπορεί να συνάπτει, με άμεση και εκ των προτέρων ισχύ για το εσωτερικό δίκαιο, νομοθετεί μόνος του, κατά παράβαση κάθε έννοιας συνταγματικής νομιμότητας. Οι δε διεθνείς συμβάσεις, δηλαδή τα μνημόνια, έστω και με τη μορφή "κατευθύνσεων", καθυποτάσσουν το εσωτερικό δίκαιο και το διατάσσουν να πράξει ανάλογα, πράγμα που όλοι μας γνωρίσαμε μέσω των λεγόμενων "εφαρμοστικών νόμων" των μνημονίων. Η Βουλή, λοιπόν, θα δεσμεύεται *κατά το υπόλοιπο έργο της* από τις διεθνείς συμβάσεις του υπουργού που θα έχουν ενδουθεί τον μανδύα νόμου τάχα αυξημένης τυπικής ισχύος, ενώ η κυβέρνηση θα εφαρμόζει απευθείας τις διεθνείς συμβάσεις όπου και όταν απαιτείται.

Η μη δέσμευση της πλειοψηφίας της Βουλής από το Σύνταγμα και η υπέρβαση του συνταγματικού μέτρου της σύγκυσης αρμοδιοτήτων Βουλής και Κυβέρνησης, έχουν ήδη εκπληρωθεί. Η εξουσιοδότηση της Βουλής, όχι μόνο έχει υπερβεί το Συνταγματικό μέτρο της σύγκυσης νομοθετικής-εκτελεστικής λειτουργίας, αλλά έχει καταλύσει και την έννοιά του. Με το νόμο, εκχωρήθηκαν

αποκλειστικές αρμοδιότητες της Βουλής και στον υπουργό οικονομικών. Η νομοθετική λειτουργία της Βουλής αλλοιώθηκε, με την εκχώρηση - παράλληλη χρήση αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της από τον υπουργό, που η ίδια του έδωσε με νόμο. Το έγκλημα είναι τετελεσμένο είτε χρησιμοποιήσει ο υπουργός την εξουσιοδότηση είτε όχι, που εν τέλει την χρησιμοποίησε: υπέγραψε το 1^ο Μνημόνιο, τις αντίστοιχες δύο δανειακές συμβάσεις του, έκτοτε δε το τροποποίησε από κοινού με τους δανειστές τρεις φορές (μέχρι το 2^ο μνημόνιο), ενώ ούτε το αρχικό μνημόνιο ούτε οι τροποποιήσεις αλλά ούτε οι δανειακές συμβάσεις εισήχθησαν στη Βουλή για κύρωσή τους με νόμο ή για απόρριψη. Το πραγματικό και ακριβές περιεχόμενό τους παραμένει εν πολλοίς άγνωστο. Το ίδιο βεβαίως έχει συμβεί τόσο με το 2^ο όσο και με το 3^ο μνημόνιο.

Το 2^ο μνημόνιο

Το 2^ο μνημόνιο και οι αντίστοιχες δανειακές συμβάσεις εγκαθιδρύονται, με τη σειρά τους, με τη βοήθεια του νόμου 4046/14.02.2012, κατά τον ίδιο τρόπο και πλέον πιο απροκάλυπτα. Σε συνέχεια των επιλογών της κυβέρνησης Παπανδρέου, η κυβέρνηση του νέου πρωθυπουργού της χώρας Λουκά Παπαδήμου, στις 12 Φεβρουαρίου 2012, φέρνει προς κύρωση στη Βουλή τον προαναφερόμενο νόμο, ο οποίος και κυρώνεται με ονομαστική ψηφοφορία και με 199 ψήφους υπέρ, από το σύνολο των 255 βουλευτών που είχαν δώσει ψήφο εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση. Τα τότε δύο μεγάλα κόμματα εξουσίας, ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, υφίστανται απώλειες, συνολικά 55 βουλευτών.

Ο νόμος, εμπεριέχει (στην παρ.2 του άρθρου 1), ένα Μνημόνιο Συνεννόησης σε *Σχέδιο* (α), το οποίο συντίθεται από τρία ξεχωριστά μνημόνια (αα, ββ, γγ) πάλι σε *Σχέδια*, τα οποία φαίνεται να αφορούν ρυθμίσεις διαφορετικών πεδίων, που εν τούτοις συμπλέκονται σ' ενιαίο σύνολο, η δε εφαρμογή τους εξαρτά και την υλοποίηση των δανειακών συμβάσεων. Εμπεριέχει και τέσσερις «χρηματοδοτικές διευκολύνσεις», δηλαδή δανειακές συμβάσεις, πάλι σε *Σχέδια*, ενώ γίνεται αναφορά και σε μια πέμπτη δανειακή «διευκόλυνση» που ούτε καν σχέδιό της δεν προσαρτάται στο νόμο¹⁶. Και όταν μιλούμε για

---

¹⁶ Πρόκειται για τη Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης με το ΕΤΧΣ-EFSF και την ΤτΕ με την οποία θα παρέχεται χρηματοδοτική ενίσχυση από το ΕΤΧΣ, προς το

Σχέδια Διεθνών Συμβάσεων, εννοούμε τίποτα. Πρόκειται ακριβώς για ανυπόγραφα σχέδια, που θα γίνουν διεθνείς συμβάσεις αφού καταρτιστούν, συνομολογηθούν και υπογραφούν από τα συμβαλλόμενα μέρη. Κατ' ακολουθία, λοιπόν, των ανωτέρω, παρέχονται με το νόμο εξουσιοδοτήσεις στον Πρωθυπουργό και στον Υπουργό Οικονομικών, κατά περίπτωση, να εκπροσωπήσουν την Ελληνική Δημοκρατία και να υπογράψουν όλα τα Σχέδια Μνημονίων και δανειακών συμβάσεων ενώ παρέχεται, μόνο στον Υπουργό Οικονομικών, *η επιπλέον εξουσιοδότηση* να εκπροσωπεί την Ελληνική Δημοκρατία και να υπογράψει τις ανά τρίμηνο αναθεωρήσεις αλλά και τις αναγκαίες τροποποιήσεις για την αποκατάσταση λαθών ή τη διευκρίνιση ασαφειών των Σχεδίων, τόσο των Δανειακών Συμβάσεων όσο και των Μνημονίων, που σημαίνει ότι: ο υπουργός, ήδη με μια τέτοια εξουσιοδότηση, δεν δεσμεύεται να υπογράψει ούτε αυτά καθ' αυτά τα προσαρτημένα στο νόμο σχέδια μνημονίων και δανειακών συμβάσεων, αφού αυτά τα σχέδια μπορεί ήδη να τα τροποποιεί «για την αποκατάσταση λαθών ή ασαφειών» ! Με την εν συνεχεία δε δυνατότητα να τα «αναθεωρεί» ανά τρίμηνο, αλλάζει περαιτέρω το περιεχόμενό τους. Την ίδια δυνατότητα ακριβώς (δυνάμει του άρθρου 3 παρ.1 περ.γ') έχει και ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας !

Τέλος (σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 1 του Ν.4046/2012), η ισχύς των Μνημονίων και των δανειακών Συμβάσεων αρχίζει αυτομάτως από την ημερομηνία υπογραφής τους, από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που μόνο καθορίζονται σε αυτές, ενώ με μέριμνα του Υπουργού Οικονομικών, Μνημόνια και δανειακές συμβάσεις διαβιβάζονται στη Βουλή μ ό ν ο για ε ν η μ έ ρ ω σ η . Μόνο λοιπόν με τις υπογραφές τους, υπουργός των οικονομικών και διοικητής της ΤτΕ, θέτουν σε ισχύ μνημόνια και δανειακές συμβάσεις, με άγνωστο εν τέλει περιεχόμενο για

σκοπό της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών στην Ελλάδα για την οποία και παρασχέθηκε η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να εκπροσωπεί την Ελληνική Δημοκρατία και να την υπογράψει, η οποία, όπως μνημόνια και δανειακές συμβάσεις, θα ισχύσει μόνο από και με τις υπογραφές των συμβαλλόμενων.

τη Βουλή. Θεωρούνται ότι κυρώθηκαν με την ισχύ της παρ.1 του άρθρου 28 του Σ/75, πάλι, μόνο δια της υπογραφής τους και σύμφωνα με τους όρους τους.

Δημοψήφισμα - 3^ο μνημόνιο

Οι εκλογές της 25^{ης} Ιανουαρίου 2015, έδωσαν την κοινοβουλευτική δυνατότητα στον ΣΥΡΙΖΑ, με την συνδρομή των ΑΝΕΛ, να σχηματίσει Κυβέρνηση. Για πρώτη φορά, ένα κόμμα της Αριστεράς πλειοψηφεί στη Βουλή και λαμβάνει η Κυβέρνησή του ψήφο εμπιστοσύνης. Αέρας αισιοδοξίας πνέει σ' όλη τη Χώρα, και ο κόσμος αρχίζει να χαμογελά και να ελπίζει, για πρώτη φορά, από το 2010.

Σαφής και ρητή δέσμευση του ΣΥΡΙΖΑ, είναι η κατάργηση των Μνημονίων και των δανειακών τους συμβάσεων· η χάραξη μιας νέας πορείας για την ανάκτηση κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας και του λαού της· το σταμάτημα της συνεχούς φτωχοποίησης και του ξεπουλήματος του δημόσιου πλούτου.

Τα πρώτα μέτρα της κυβέρνησης, ενώ φαίνεται να αποσκοπούν σε μια μορφή ανακούφισης του λαού, εν τούτοις λαμβάνονται άναρχα, με αργοπορία, είναι ισχνά και χωρίς σαφή και σε βάθος ζητούμενα. Το βάρος δίδεται στη λεγόμενη “διαπραγμάτευση”. Και εκεί, αναδύονται με εμφανή πια τρόπο οι αδυναμίες της ηγετικής ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ: το αν έχουν, και τι είδους, δικαιοκλή ισχύ μνημόνια και δανειακές συμβάσεις, το αν δεσμεύουν δηλαδή τη Χώρα και πώς, όχι μόνο είναι terra incognita για τους έλληνες “διαπραγματευτές”, αλλά και από τον ίδιο τον πρωθυπουργό αντιμετωπίζονται με παιδαριώδη βολονταρισμό: πιστεύει (;) ότι αρκεί να “κομίσει” τις απόψεις του, και οι Λύκοι των Βρυξελλών θα αρχίσουν να συμπεριφέρονται σαν αρνάκια. Με λευκή “ανάθεση έργου”, ο υπουργός οικονομικών προσπαθεί να πείσει τους δανειστές, από τη μια ότι “η συνταγή είναι λανθασμένη”, από την άλλη ότι η Ευρώπη πρέπει ν' αλλάξει. Το πρώτο το ήξεραν, το δεύτερο δεν το ήθελαν. Όταν θα τα καταλάβει αυτά, θα είναι αργά.

Έτσι, η Χώρα μπαίνει σε μια “συζήτηση” χωρίς να γνωρίζει: ούτε το ουσιαστικό της αντικείμενο, ούτε τις πραγματικές παραμέτρους του, ούτε το θεσμικό του πλαίσιο, ενώ της διαφεύγει ότι αυτοί με τους οποίους κουβεντιάζει

υποδύονται, απλώς, ότι έχουν τέτοιο δικαίωμα. Το “ρωτώντας πας στην Πόλη”, είναι ένα σοφό λαϊκό γνωμικό, που μπορεί να φανεί χρήσιμο σε ανέμελους τουρίστες, με περίσσιο χρόνο, που κουβαλούν μόνο τους εαυτούς τους, ενώ προϋποθέτει και καλόπιστους και ειλικρινείς “περαστικούς”. Άλλο, λοιπόν, “πάω στην Πόλη”, και άλλο “πάω να πάρω την Πόλη”.

Η πρώτη ορατή ανακολουθία, αφορά τη λεγόμενη “συμφωνία του Φεβρουαρίου”: με αυτήν, φαίνεται να δίδεται, τόσο μια παράταση στην τήρηση των εκατέρωθεν οικονομικών υποχρεώσεων, όσο όμως και ένα νέο περιεχόμενο σ’ αυτές, με κοινολογούμενο στόχο την επαναδιαπραγμάτευση των όρων τους, ενώ για πρώτη φορά γίνεται επίκληση από την κυβέρνηση περί διαχωρισμού μνημονίων-δανειακών συμβάσεων¹⁷, θέση βεβαίως που οι δανειστές δεν ασπάζονται. Και παρ’ ό,τι φαίνεται ότι η συμφωνία είναι άτυπη, το παλιό πολιτικό προσωπικό “τρίβει τα χέρια του” και αρχίζει να ρωτά χαιρέκακα “πότε η Αριστερά θα φέρει το νέο μνημόνιο για ψήφιση στη Βουλή”.¹⁸

Η κυβέρνηση, χωρίς να γνωρίζει το περιεχόμενο μιας νομιμότητας που αόριστα επικαλείται, ελπίζει ότι με την υποχωρητικότητα της θα κάνει τον αντίπαλο να την σεβαστεί. Σ’ ένα τέτοιο, όμως, χαοτικό διάλογο, κάθε αόριστη και καινοφανής θεώρηση, αρχίζει να φαντάζει ισόβαρη με το ίδιο το προς επίλυση πρόβλημα, ενώ στην ουσία εσκεμμένα το παρακάμπτει. Κάθε θέση ή αντίθεση μεγαλώνει την παραμυθία και αναγορεύει κομπάρσους σε πρωταγωνιστές. Πλέον, το γελοίο από το μεγαλείο απέχει ένα βήμα. Οι εξουσίες, συχνά, από αμετροέπεια και ναρκισσιστική τύφλωση, το ξεχνούν· το πληρώνουν όμως.

---

¹⁷ Η σύγχυση αρχίζει να γίνεται εμφανής: όπως έχουμε πει, Μνημόνια και δανειακές συμβάσεις συμπλέκονται μεταξύ τους και συνιστούν ολόκληρες διεθνών συμφωνιών: το μνημόνιο “μνημονεύει” τι πρέπει να κάνεις για να πάρεις τις δόσεις του δανείου, ενώ δόσεις χωρίς τήρηση του μνημονίου (που αξιολογείται μονομερώς από τους δανειστές) δεν πρόκειται να λάβεις.

¹⁸ Με άρθρο τους στην εφημερίδα *ΤΟ ΒΗΜΑ* της Κυριακής της 01.03.2015, οι συγγραφέες Γιώργος Κασιμάτης και Γιώργος Κατρούγκαλος (ο οποίος και συμμετέχει σ’ αυτήν την 1^η κυβέρνηση), προσπαθούν να σώσουν την “κατάσταση”. Σηματοδοτούν ότι δεν πρόκειται για κάποια συμφωνία που θα δεσμεύσει, αλλά απλώς για “διαπραγματευτικό λόγο”.

Το “δῶρο” για τους δανειστές είναι ανέλπιστο. Πόνταραν βέβαια σε μια άπειρη κυβέρνηση που θα αναγκαστεί να περπατήσει σ’ ένα καλά ναρκοθετημένο πεδίο, αλλά η προχειρότητά της, κυριολεκτικά τους εξέπληξε. Η χώρα βυθίζεται σε μια στείρα “διαπραγματεύση”, συνεχίζοντας να πληρώνει τοκοχρεολύσια για να εξευμενίσει τους δανειστές, ενώ αυτοί συνεχίζουν να αυθαιρετούν, να παρανομοούν και να ασχημονούν. Γρήγορα επαναφέρουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων, όλες τις αξιώσεις τους, αντιμετωπίζοντας τους νέους, όπως και τους παλιούς. Και επειδή η “πρώτη φορά Αριστερά” της Ελλάδας πρέπει να τσαλακωθεί παραδειγματικά, μόλις κατάλαβαν ότι η γλώσσα τους είναι μεγαλύτερη από το λιλί τους, τους ταπεινώνουν κιόλας.

Απ’ την άλλη, και ενώ οι αρχικές διαπραγματεύσεις της πέριξ του Πρωθυπουργού ηγετικής ομάδας με τους δανειστές, γρήγορα ανέδειξαν την εμμονή και τη στόχευση των δεύτερων να μην αλλάξει απολύτως τίποτα, πράγμα αναμενόμενο, εν τούτοις, οι αδυναμίες υλοποίησης του εγχειρήματος και σε πρακτικό επίπεδο, γίνονται εμφανείς: η έλλειψη ενός συγκροτημένου σχεδίου με εναλλακτικούς τρόπους υλοποίησής του, η παράλειψη λήψης άμεσων μέτρων ώστε να σταματήσει η ηλεκτρονική και πραγματική διαφυγή κεφαλαίων απ’ τη χώρα, η μη έγκαιρη προπαρασκευή για τη χρήση εναλλακτικών μέσων πληρωμής στο εσωτερικό, η μη αναστολή πληρωμής των “χρηματικών” δανείων ώστε να σταματήσει η αιμορραγία της χώρας, δούλεψαν προς όφελος της εδραίωσης της θέσης των δανειστών. Αναποφασιστικότητα, άναρχα βήματα, ολιγωρίες και βολонταρισμοί, υπήρξαν ανέλπιστο δῶρο για τους επικυρίαρχους της Ευρώπης ώστε να φτάσουν τη χώρα σε μια τεχνητή, αυθαίρετη και παράνομη λόγω και δικών τους ενεργειών, έλλειψη “ρευστότητας”. Εν τούτοις, η τότε ηγετική ομάδα της χώρας, θέλοντας να μην τους δυσαρεστήσει (ή γιατί είχε ήδη αποφασίσει να συμβιβαστεί πιστεύοντας, ειλικρινά ή υποκριτικά αδιάφορο, ότι θα δώσει τη μάχη “παρακάτω”), δεν χρησιμοποιεί ούτε τα μέσα που της δίνει η ίδια η ΣΛΕΕ (άρθρο 14 παρ.4 του 4^{ου} Πρωτοκόλλου που αφορά το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών των χωρών της ευρωζώνης) ώστε να δημιουργήσει, με εγχώριο-εσωτερικό τρόπο, πιστώσεις και ρευστότητα, από το να δανείζεται η χώρα (για να πληρώνει τόκους και προηγούμενα δάνεια) ηλεκτρονικό χρήμα από μια κεντρική τράπεζα στην οποία είναι μέτο-

χος, δηλαδή την ΕΚΤ. Αν αυτή η δυνατότητα είχε ήδη αδρανοποιηθεί de facto (γιατί de jure δε γίνεται) από τις προηγούμενες κυβερνήσεις σε συνεργασία με τους δανειστές, ήταν το πρώτο που μια κυβέρνηση της Αριστεράς θα έπρεπε να είχε αποκαταστήσει με όλα τα μέσα, κοινολογώντας συγχρόνως το θέμα στο λαό και στα διεθνή fora, όπως, όταν και όσο εξυπηρετούσε τον εθνικό σκοπό.

Έτσι, μπροστά στο αδιέξοδο, και σε μια απέλπιδα προσπάθεια να αναλάβει την ευθύνη ο Λαός για τη μεταστροφή του ΣΥΡΙΖΑ, όπως εκ του πράγματος τελικά αποδείχθηκε, προκηρύσσεται δημοψήφισμα για την 05^η Ιουλίου 2015, με μοναδικό θέμα αν ο λαός θέλει να εφαρμοστεί το Μνημόνιο που προτείνουν οι εταίροι. Αν λέει ΝΑΙ ή ΟΧΙ στη συνέχιση και ολοκλήρωση του παλιού Μνημονίου αλλά και σ' ένα νέο με τα ίδια ακριβώς χαρακτηριστικά.

Το σύνολο των ΜΜΕ, οι κατ' επάγγελμα παροικούντες σ' αυτά, και το υπόλογο -μέχρι τότε- πολιτικό προσωπικό, εξαπολύουν νέες χίμαιρες και παλιούς δαίμονες και το παρουσιάζουν επίπλαστα σαν ΝΑΙ ή ΟΧΙ στο ευρώ, σαν ΝΑΙ ή ΟΧΙ στην Ευρώπη. Επιφανειακές και ανέξοδες προσεγγίσεις, αυθαίρετες εξισώσεις, διασπορά φόβου για το "άγνωστο αύριο" που περιμένει τη χώρα, "τα βράχια που θα πέσει το καράβι" επιχειρούν να καθυποτάξουν τη βούληση των ανθρώπων. Το φθαρμένο πολιτικό σύστημα "παίζει τα ρέστα του".

Ο ελληνικός λαός, σημένως καρτερικά στις σειρές των ΑΤΜ, μέσα στη ζέση του Ιουλίου, για να πάρει 60 ευρώ την ημέρα από τα χρήματά του (ενώ από την αρχή το όριο θα μπορούσε να είναι 420 ευρώ την εβδομάδα !), "βουβός" στη μεγάλη του πλειοψηφία αλλά κατασταλαγμένος από καιρό, δίνει 62% στο ΟΧΙ. Διαφυλάσσει την αξιοπρέπειά του και διατρανώνει σ' όλο τον Κόσμο ότι είναι αποφασισμένος να ζήσει Ελεύθερος, ισότιμα, ανάμεσα σε ελεύθερους. Πατά στα πόδια του, χαμογελά, και ορθώνει το ανάστημά του στους εκβιαστές των εθνών, έτοιμος για αλλαγή πορείας, και ας έχει κόστος "αν δεν γίνεται αλλιώς". Ένας λαός, που όσες φορές τον κάλεσε η Ιστορία, ήταν παρών. Συμπαρατάχθηκε με το δίκιο και πολέμησε γι' αυτό, ενάντια σε κάθε δύναστη, όσο ισχυρός και αν εμφανιζόταν και διαφύλαξε αξίες, τέτοιες, με τις οποίες αναπνέει όλη η ανθρωπότητα.

"Αλλοίμονο" όμως στις θυσίες ενός λαού, που οι ηγέτες του δεν είναι

αντάξιοι του. Μέσα σε λίγες ώρες, το ΟΧΙ έγινε ΝΑΙ. Όλο το υπαίτιο πολιτικό προσωπικό ξέπλυνε, προσωρινά, τα ανομήματά του στην “κολυμβήθρα” της αποτυχίας του ΣΥΡΙΖΑ (εσκεμμένη ή από ανικανότητα και φόβο, θα το πει η Ιστορία) και από κοινού με το “νέο”, που λειτούργησε ως “χρυσή εφεδρεία” του παλιού και των δανειστών (με εξαίρεση ένα μεγάλο κομμάτι της κοινοβουλευτικής ομάδας, που διαφώνησε και αντιτάχθηκε), μέσω, αρχικά, της “συμφωνίας” της 12^{ης} Ιουλίου 2015, εγκαθιδρύουν το 3^ο Μνημόνιο.

Λίγες λοιπόν μόνο ώρες μετά το Δημοψήφισμα της 05^{ης} Ιουλίου 2015, με το οποίο ο Ελληνικός Λαός επέλεξε να αρνηθούν τα συνταγματικά του όργανα το Μνημόνιο που πρότειναν οι δανειστές μέσω του ΕΜΣ, και με επίγνωση των αποτελεσμάτων της απόφασής του, ο πρωθυπουργός της χώρας Αλέξης Τσίπρας συγκαλεί “συμβούλιο πολιτικών αρχηγών”. Η απόφαση της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ, με την αμέριστη αρωγή των πολιτικών αρχηγών ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΠΟΤΑΜΙ που συμμετείχαν στη σύσκεψη, πλην ΚΚΕ που διαφώνησε, είναι να αγνοήσει το αποτέλεσμα του Δημοψηφίσματος, που η ίδια προκάλεσε, και να προχωρήσει σε σύναψη Μνημονίου με τον ΕΜΣ. Στις 08 Ιουλίου 2015, τρεις ημέρες μετά το δημοψήφισμα, η κυβέρνηση Τσίπρα υποβάλλει αίτηση προς τον ΕΜΣ.

Δε “χρειάζεται” βεβαίως να πούμε ότι τα δημοψηφίσματα του άρθρου 44 παρ.2 του Σ/75, που εγκαθιδρύουν Θεμελιώδη άμεσο-δημοκρατικό Θεσμό, ισόκυρο τουλάχιστον με αυτόν της εκλογής-ανάδειξης της Βουλής, έχουν δεσμευτικό και επιτακτικό χαρακτήρα προς όλες τις συνταγματικές Εξουσίες του Λαού να υλοποιήσουν τα αποτελέσματά τους αμέσως και χωρίς άλλο τι. Και αυτό, γιατί ενεργούν στο όνομά του, κατ’ εντολή του, για λογαριασμό του και προς όφελός του, ενώ το περιεχόμενο αυτής της ωφέλειας το καθορίζει μοναδικά ο ίδιος ο Λαός, όπως προβλέπει η συνταγματική τάξη, η οποία και εμπειρεύει τα δημοψηφίσματα.

Τα “πράγματα”, λοιπόν, με το 3^ο μνημόνιο έχουν “κάπως διαφορετικά”. Η σύναψη και η υιοθέτηση των μνημονίων και των δανειακών συμβάσεων, συνιστά μια “βελτιωμένη” παραλλαγή στη “διατύπωση” και στην κατάστρωση των προηγούμενων μορφών εγκαθίδρυσής τους. Έναν τρόπο, που να καθιστά, όσο γίνεται, πιο δυσανάγνωστη την παράνομη συμπεριφορά. Γιατί, είναι

αλήθεια ότι, από το 1^ο Μνημόνιο μέχρι το 3^ο, διατυπώθηκαν δημόσια πολλές ενστάσεις περί της νομιμότητας της υιοθέτησής τους και συνακόλουθα και την ισχύ τους, και έτσι, ξένοι και ντόπιοι ταγοί τους, παλιοί και νέοι, εκόντες άκοινες, προσπαθούν συνεχώς για το “καλύτερο”, με εξαίρεση όμως μια “λεπτομέρεια”: οι δανειστές και οι υπάλληλοί τους, είτε από εμμονή, είτε από πεποίθηση, είτε από σκοπιμότητα, είτε από τεχνικούς-πρακτικούς λόγους, είτε για όλα αυτά μαζί, δε θέλουν το γνήσιο και λεπτομερές περιεχόμενο των μνημονιακών μέτρων να ελέγχεται από τη Βουλή. Η Βουλή, θα “κάνει” ότι κυρώνει μνημόνια, και αυτό που θα εφαρμοστεί τελικά, θα συμφωνηθεί εκ των υστέρων, μεταξύ δανειστών και υπουργού της χώρας, και μόνο με τις υπογραφές τους. Ο τρόπος, εξάλλου, υποδείχθηκε από τους ίδιους τους δανειστές, τουλάχιστον κατά δήλωση μελών της κυβέρνησης του 1^{ου} μνημονίου.

Το 3^ο μνημόνιο εγκυβερνείται με τη βοήθεια του Ν.4336/2015. Και εδώ, ο νόμος, υιοθετεί Σχέδια πέντε Μνημονίων και Σχέδιο μιας δανειακής σύμβασης, που οι δόσεις της εκταμιεύονται τμηματικά και εφόσον υλοποιούνται τα μνημονιακά μέτρα. Σε σχέση με τις “συνηθισμένες” πλέον εξουσιοδοτήσεις (άρθρο 3 ΠΑΡ.Α' του Ν.4336/2015), παρέχεται «α) στον Υπουργό Οικονομικών η εξουσιοδότηση να υπογράψει, ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου, σύμβαση χρηματοοικονομικής διευκόλυνσης (F.A.F.A.) με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM), τη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (MoU – πέντε μνημόνια) και τα παραρτήματά τους, τα Σχέδια των οποίων «κυρώνονται» με τη διάταξη και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, διευκρινήσεις και συμπληρώσεις επί των σχεδίων αυτών και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο σχετικό με τις συμβάσεις αυτές. β) Παρέχεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο και στον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η εξουσιοδότηση να εκπροσωπήσουν το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και να υπογράψουν τη Σύμβαση που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο, μαζί με τα Παραρτήματά της και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις διευκρινήσεις και συμπληρώσεις επί του Σχεδίου που εγκρίνεται με το προηγούμενο άρθρο, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο σχετικό με την ως άνω Σύμβαση. γ) Παρέχεται στον Διοικητή της Τράπεζας της

Ελλάδος, η εξουσιοδότηση να υπογράψει, ως εκπρόσωπος της Τράπεζας της Ελλάδος, τη Σύμβαση και τη Συμφωνία (MoU) που αναφέρονται στο εδάφιο α' της παρούσας παραγράφου με τα Παραρτήματά τους, τα σχέδια των οποίων κυρώνονται με το παρόν άρθρο, καθώς και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, διευκρινίσεις και συμπληρώσεις επί των σχεδίων αυτών και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο σχετικό με την ως άνω Σύμβαση και Συμφωνία.»

Κατά το άρθρο 4^ο ΜΕΡΟΣ Γ' του ίδιου νόμου, «Η ισχύς του νόμου αρχίζει από την υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Β' του άρθρου 3, εκτός από τις διατάξεις της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Α' του άρθρου 3 (εξουσιοδοτήσεις), η ισχύς των οποίων αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.»

Από το συνδυασμό και τη συμπλοκή των ανωτέρω Άρθρων, Παραγράφων και υποπαραγράφων των Άρθρων (που έχει τη σκοπιμότητά της αυτή η συμπλοκή), συνάγονται τα εξής: Με το Άρθρο 3 ΠΑΡ.Α' – ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Α, παρέχεται α) στον Υπουργό Οικονομικών η εξουσιοδότηση να υπογράψει, ως εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου: (α.1) σύμβαση χρηματοοικονομικής διευκόλυνσης (F.A.F.A.) με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης (ESM), (α.2) τη Συμφωνία Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (MoU) και τα παραρτήματά τους, τα σχέδια των οποίων κυρώνονται με τη διάταξη και τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, διευκρινήσεις και συμπληρώσεις επί των σχεδίων αυτών και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο σχετικό με τις συμβάσεις αυτές.

Έτσι, ως (α.1) νοείται η πραγματική Σύμβαση χρηματοδοτικής διευκόλυνσης του σχεδίου της ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ Β' του Άρθρου 3.ΠΑΡ.Α και ως (α.2) νοούνται οι πέντε πραγματικές Συμφωνίες Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Ρυθμίσεων των σχεδίων του Άρθρου 3 ΠΑΡ.Γ1 έως και 3 ΠΑΡ.Γ5, *μαζί όμως με όλες τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, διευκρινήσεις και συμπληρώσεις επί των σχεδίων αυτών και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο σχετικό με τις συμβάσεις αυτές.* Και ενώ ο υπουργός θα υπογράψει το (α.1), θα αρχίσει η ισχύς των σχεδίων ! Τελικά, το (α.1) και το (α.2), αυτά που θα υπογράψει ο υπουργός, θα ισχύσουν ; Και αν ναι, από πότε και πώς;

Η ισχύς του νόμου 4336/2015, εκτός των εξουσιοδοτήσεων που ήδη ισχύουν με τη ψήφισή του, θα αρχίσει με την υπογραφή του πραγματικού (α.1), πλην όμως ο νόμος, αφενός εμπεριέχει ανυπόγραφα σχέδια των (α.1) και (α.2), αφετέρου αυτά, και υπολείπονται κατά περιεχόμενο αυτών που θα υπογράψει ο υπουργός, αφού, αν μη τι άλλο, *δεν εμπεριέχουν τις αναγκαίες «συμπληρώσεις»*, ούτε όμως είναι και ίδια κατά περιεχόμενο, αφού ο υπουργός *μπορεί «να τροποποιήσει τα σχέδια και να υπογράψει και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο»*. Και επειδή όλα σε «έγγραφα» αποτυπώνονται, και κατ' αυτόν τον τρόπο, *κάθε «αναγκαίο έγγραφο»* τροποποιεί, διευρύνει ή μειώνει το περιεχόμενο των σχεδίων. Έτσι, κατά πρώτον, είναι ορατό ότι τα (α.1) και (α.2), είναι διαφορετικά από τα «αντίστοιχα» σχέδια που εμπεριέχει ο νόμος. Τι θα ισχύσει λοιπόν; Τα τροποποιημένα, διευρυμένα και αλλαγμένα που θα συμφωνήσει και θα υπογράψει ο υπουργός από κοινού με τους δανειστές, ή τα ανυπόγραφα από υπουργό και δανειστές σχέδια ; Μήπως γίνεται να ισχύσουν και τα δύο συγχρόνως; Τόσο δηλαδή αυτά που υπογράφει ο υπουργός με τους δανειστές, όσο και τα ανυπόγραφα από τους συμβαλλόμενους σχέδια που κυρώνει η Βουλή, και που κατά περιεχόμενο διαφέρουν; Τι ορίζει σχετικά ο Θεμελιώδης Νόμος (το Σύνταγμα), που οι βουλευτές “κάνουν” ότι δεν γνωρίζουν; Ο Νόμος, προφανώς προϋποθέτει ότι πρώτα υπογράφεται μια διεθνής σύμβαση από τα συμβαλλόμενα μέρη και μετά κυρώνεται από τη Βουλή με νόμο. Όμως, ούτε η μια περίπτωση ταυτοποιείται με το νόμο, ούτε η άλλη: τα ανυπόγραφα σχέδια δεν είναι υπογεγραμμένες διεθνείς συμβάσεις, για δε τις διεθνείς συμβάσεις που θα υπογράψει ο υπουργός με εξουσιοδότηση και από κοινού με τους δανειστές, οι εξουσιοδοτήσεις του νόμου 4336/2015, δεν προβλέπουν κάτι “παραπάνω” των προαναφερομένων.

Κατά δεύτερον, η ρήτρα περί έναρξης ισχύος του Ν.4336/2015 (που εμπεριέχει τα ανυπόγραφα σχέδια), αυτομάτως με την υπογραφή από τους δανειστές και τον υπουργό του (α.1), είναι κενή περιεχομένου: και να ισχύσει ο νόμος με την υπογραφή του (α.1), *αυτά που εμπεριέχει είναι μόνο ανυπόγραφα σχέδια και όχι διεθνείς συμβάσεις υπογεγραμμένες, με συνέπεια, αφενός να μη δεσμεύουν κανέναν, αφετέρου, βεβαίως, να μην έχουμε κύρωση διεθνούς σύμβασης. Αρα, και μόνο από το περιεχόμενο της εν λόγω*

ρήτρας, γνωρίζουν οι βουλευτές ότι ψηφίζοντας το νόμο (τον 4336/2015), ουδέμία διεθνή σύμβαση κυρώνουν. Απ' την άλλη, αν υποθεθεί ότι "νομίζουν" ότι ήδη με το Ν.4336/2015 κυρώνουν διεθνείς συμβάσεις, ποιο το νόημα και ο λόγος να εξουσιοδοτούν τον υπουργό να πάει να υπογράψει από κοινού με τους δανειστές τις ήδη "κυρωμένες" με νόμο διεθνείς συμβάσεις ; Περαιτέρω, η "εμπειρία" τους σε σχέση με τα δύο προηγούμενα μνημόνια, "τι τους λείπει" ; Αν "αυτά" που ψήφισαν, ήταν μοναδικά και ορισμένα και αυτά μόνο έπρεπε να υλοποιήσει η Χώρα, ποιος ο λόγος των συνεχόμενων αξιολογήσεων και η συνεχής εφαρμογή όλο και νέων μέτρων που συμφωνεί ο υπουργός από κοινού με τους δανειστές ; Πώς νοούνται αυτές οι κάθε φορά νέες "συμφωνίες" που δεσμεύουν τη Χώρα απέναντι σε υποκείμενα διεθνούς δικαίου ; Δεν είναι νέες διεθνείς συμβάσεις που τροποποιούν τις αρχικές;¹⁹ Τις τρεις τροποποιήσεις του 1^{ου} μνημονίου, που επικαλείται η Εισηγητική Έκθεση του 2^{ου} μνημονίου, "είδαν" να τις φέρνει ο τότε υπουργός στη Βουλή για κύρωση ή απόρριψη; Τις τροποποιήσεις του 2^{ου} μνημονίου, που επίκλησή τους γίνεται στο προοίμιο των σχεδίων του εδώ νόμου που ψηφίζουν, τις έφερε ο υπουργός στη Βουλή για κύρωση ή απόρριψη ; Στο εδώ σχέδιο της χρηματοδοτικής σύμβασης (Άρθρο 3 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Β') και στο άρθρο 10 "δεν διαβάζουν" ότι *όλες οι τροποποιήσεις γίνονται γραπτώς και ισχύουν από την υπογραφή των συμβαλλομένων* ; Κατά συνέπεια, γνωρίζουν ότι οι εξουσιοδοτήσεις, ακριβώς αυτόν τον ίδιο γνωστό και δοκιμασμένο ρόλο θα επιτελέσουν: με βάση αυτές, ο υπουργός θα υπογράψει από κοινού με τους δανειστές τα πραγματικά μνημόνια και τις πραγματικές δανειακές συμβάσεις, τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους και συμπληρώσεις τους, δεν πρόκειται να τα φέρει στη Βουλή για κύρωση ή απόρριψη και ενώ θα προβάλλουν ως διεθνείς δεσμεύσεις της Χώρας που θα πρέπει, εξ' αυτού του λόγου, η Χώρα να υλοποιήσει και να συμμορφωθεί μ' αυτές.

Το όλο τέχνασμα, αποσκοπεί στο να αποφευχθεί η καταγραφή στην εξουσιοδότηση της παλιάς ρήτρας «ισχύουν από της υπογραφής τους, εισάγονται στη Βουλή για ενημέρωση».

---

¹⁹ Όπως επισήμανε και ο Βόλφφανγκ Σόιμπλε στον Βαρουφάκη στο Eurogroup της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2015

Γνωρίζουν οι βουλευτές που ψηφίζουν το νόμο ότι με αυτόν τον τρόπο, μνημόνια και δανειακή σύμβαση θα επιβληθούν στην έννομη τάξη της Χώρας, μόνο με την υπογραφή του υπουργού οικονομικών (και Διοικητή ΤτΕ και Συμβούλου ΤΧΣ). Τον εξουσιοδοτούν να υπογράψει στο μέλλον τα πραγματικά μνημόνια, τροποποιήσεις, διευκρινήσεις, συμπληρώσεις επί των σχεδίων που κυρώνουν αλλά και κάθε άλλο αναγκαίο έγγραφο (πράγμα που σημαίνει οποιεσδήποτε άλλες συμφωνίες και με οποιουσδήποτε όρους, αφού, όπως είπαμε, όλα σε «έγγραφα» αποτυπώνονται), αποφεύγουν όμως να προβλέψουν ρητά ότι αυτά ισχύουν αυτομάτως από της υπογραφής τους ή ότι εισάγονται στη Βουλή μόνο για ενημέρωση, γνωρίζοντας όμως ότι αυτά θα ισχύσουν, ακριβώς όπως τα προηγούμενα: μόνο με τις υπογραφές υπουργού και δανειστών. Αψευδής μάρτυρας το ότι κανείς βουλευτής απ' όσους ψήφισαν το νόμο 4336/2015 εδώ και δύο και πλέον χρόνια (απ' όσο γνωρίζουμε), δεν ζήτησε τα μνημόνια και οι δανειακές συμβάσεις που υπέγραψε ο υπουργός να έρθουν στη Βουλή για κύρωση ή απόρριψη. Κανείς απ' αυτούς που ψήφισαν (απ' όσο γνωρίζουμε) δεν αμφισβήτησε το ότι κατ' αυτόν τον τρόπο η Χώρα έχει δεσμευθεί, έγκυρα κατά το εσωτερικό της δίκαιο και μάλιστα κατά τη συνταγματική της τάξη, να εφαρμόσει τα μνημόνια και τις δανειακές συμβάσεις.

Η εσχατοπροδοτική ρήτρα, λοιπόν, “κρύφτηκε”, όχι όμως και το περιεχόμενο της εσχατοπροδοτικής πρακτικής μέσω της σύμπλεξης των ανωτέρω διατάξεων. Προσχηματικά, το βάρος μετακυλύεται στον υπουργό: γνωρίζει τι πρέπει να κάνει σύμφωνα με το Σύνταγμα (όπως εξάλλου και οι βουλευτές, ή μήπως όχι!). Πάντως, “αν υπάρξει πρόβλημα”, η πρόοδος της δίωξης εξαρτάται από τους ίδιους που τον έβαλαν να σηκώσει το βάρος, οπότε “δεν πρέπει να ανησυχεί” (με τον Διοικητή όμως της ΤτΕ και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του ΤΧΣ, τι γίνεται;). Αυτό είναι το περιεχόμενο της σιωπηρής συμφωνίας μεταξύ της τότε κυβέρνησης και των βουλευτών που ψήφισαν το νόμο. Μεταξύ των τελευταίων και οι βουλευτές της αντιπολίτευσης (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΠΟΤΑΜΙ), που άλλοι απ' αυτούς είχαν ψηφίσει τον 1^ο μνημονιακό νόμο, τις εξουσιοδοτήσεις του και τους εφαρμοστικούς του νόμους, οι περισσότεροι απ' αυτούς τον 2^ο, τις εξουσιοδοτήσεις του και τους εφαρμοστικούς του νόμους, ενώ κάποιοι

απ' αυτούς είχαν διατελέσει και μέλη των κυβερνήσεων της περιόδου. ΣΥΡΙΖΑ και ANEΛ, εκτός ενός μεγάλου μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ που διαφώνησε και δεν ψήφισε το Ν.4336/2015, προσχώρησαν και αυτοί στην ίδια πρακτική, πλέον ενεργούν όπως και οι προηγούμενοι και μάλιστα και από κοινού μ' αυτούς. *Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι παλιοί με τους νέους, έχουν τους ίδιους ένοχους λόγους σιωπής.*

Το παλιό λοιπόν δοκιμασμένο κόλπο, επέστρεψε: η Βουλή κυρώνει Σχέδια διεθνών συμφωνιών (Σχέδιο Δανειακής Σύμβασης και Σχέδια 5 Μνημονίων), *δηλαδή τίποτα*, και δίνει στον υπουργό οικονομικών την εντολή να υπογράψει με το Κουαρτέτο τα πραγματικά, τα οποία και θα ισχύσουν αυτομάτως, από και με την υπογραφή του. Οι δανειστές επέβαλλαν και στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ τον τρόπο της παράκαμψης της Βουλής για την εγκαθίδρυση του νέου Μνημονίου, αλλά και των εκάστοτε τροποποιήσεών του, ώστε κανείς να μην παίρνει μυρωδιά. Η καινούργια εξαπάτηση, έγκειται στο ότι από την υπογραφή της Δανειακής Σύμβασης (υπουργού οικονομικών - Κουαρτέτου) θα τεθεί σε ισχύ και ο ανωτέρω νόμος που εμπεριέχει τα Σχέδια τόσο της Δανειακής Σύμβασης όσο και των πέντε Μνημονίων Συνεννόησης ! Πρόκειται για βλακώδες τέχνασμα, αλλά πάντως τέχνασμα: αυτά καθ' αυτά τα σχέδια των διεθνών συμβάσεων που αναφέρονται στο νόμο, δεν μπορούν να ισχύσουν ως διεθνείς συμβάσεις, ακριβώς γιατί δεν είναι τέτοιες, αλλά Σ χ έ δ ι ά τους που δεν έχουν υπογραφεί από τους αντισυμβαλλόμενους (Κουαρτέτο). Για τον ίδιο λόγο, ούτε ο νόμος μπορεί να λειτουργήσει "αυτοτελώς". Με άλλα λόγια, πρόκειται για μια μονομερή δήλωση της Βουλής χωρίς καμιά δικαιοική ισχύ· για ένα καράβι που δεν μπορεί να πιάσει λιμάνι. Έτσι, σε κάθε περίπτωση, θα εφαρμόζονται de facto, μόνο αυτά που υπογράφει ο υπουργός, τα οποία μπορεί και να τροποποιεί ή εμπλουτίζει, όλα, σε συμφωνία με το Κουαρτέτο και ερήμην της Βουλής. Η Βουλή, για τρίτη φορά από το 2010, εκχώρησε, και σ' αυτήν την περίπτωση, επί της ουσίας,²⁰ αντισυνταγματικά σε όργανα της

---

²⁰ Όπως είπαμε, στην εδώ εξουσιοδότηση προς τον υπουργό οικονομικών, απουσιάζει η ρήτρα "ισχύουν από της υπογραφής τους" που υπήρχε στους νόμους 3845/2010 και Ν.4046/2012 με τους οποίους εγκαθιδρύθηκαν 1^ο και 2^ο μνημόνιο. Επί της ουσίας, όμως, δανειακή σύμβαση και μνημόνια (που συνεχώς τροποποιούνται μέσα

εκτελεστικής εξουσίας και σε υπαλλήλους (Διευθύνοντα Σύμβουλο του ΤΧΣ και Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος), την αποκλειστική της αρμοδιότητα να υιοθετεί ή να απορρίπτει στο σύνολό τους Διεθνείς Συμβάσεις που επεμβαίνουν στο εσωτερικό δίκαιο της Χώρας ή εξαρτάται η εξέλιξη του από αυτές.

4. Διαρκής – συνεχής ποδηγέτηση της Χώρας

Η Γ' Ελληνική Δημοκρατία, εισήλθε στην τελική έξοδο της. Η Ελληνική Βουλή - και τυπικά και σε εκτέλεση του 3^{ου} Μνημονίου-, κλείνει οριστικά. Τα νήματα που κινούν τις μαριονέτες που υποδύονται τα μέλη της, και όσα δέχθηκαν να δεθούν μ' αυτά, θα διατηρούν μια ευελιξία που θα υπηρετεί μόνο τη στείρα και ακίνδυνη φλυαρία τους. Πώς; Εκτός “απροόπτου” (αν δηλαδή δεν εξαναγκαστούμε σε νέο δάνειο), άλλο μνημόνιο “δεν χρειάζεται”. Η επιτροπεία της Χώρας μέσω της υπαγωγής της στον ΕΜΣ με το 3^ο Μνημόνιο έχει διηνεκή καθεστωτικό χαρακτήρα. Αυτό λοιπόν που χρειάζεται τώρα, είναι η διατήρηση και η επαύξηση του νέου status χωρίς άλλους “κλυδωνισμούς”, χωρίς πρόσκαιρα γυρίσματα της τύχης σαν αυτό του Ιανουαρίου του 2015. Και η συνταγή είναι δοκιμασμένη: η συρρίκνωση των συνταγματικών αρμοδιοτήτων της Βουλής και η μεταφορά τους σε αυθαίρετους και ανέλεγκτους μηχανισμούς, λειτουργεί

από τις περιφημες “διαπραγματεύσεις”), εφαρμόζονται απευθείας μόνο με τις υπογραφές υπουργού-Κουαρτέτου. Η περί τον πρωθυπουργό ομάδα (που έχει “έχει λάβει γνώση” περί της αντισυνταγματικής υιοθέτησης των προηγούμενων μνημονίων), φόρτωσε στον υπουργό την ευθύνη: δεν του “απαγορεύει” ο νόμος, ρητά, να φέρει στη Βουλή τα κείμενα των συμφωνιών που υπογράφει για κύρωση ή απόρριψη. Αν όμως τα φέρει, ο ισχυρισμός ότι σχέδιά τους έχουν ενσωματωθεί στο νόμο, οπότε η κύρωση των νέων, αν μη τι άλλο, “είναι περιττή”, θα λειτουργήσει κατά το δοκούν της στιγμής. Και έτσι όμως, οι ευθύνες δεν αποσοβούνται. Σύσσωμη Βουλή και κυβέρνηση γνωρίζουν ότι υλοποιούνται δεσμεύσεις διεθνών συμφωνιών που δεν έχουν κυρωθεί από τη Βουλή. Όλοι οι λεγόμενοι “εφαρμοστικοί” νόμοι των Μνημονίων φέρουν στους τίτλους τους ρήσεις όπως “Επείγουσες ρυθμίσεις για την εφαρμογή της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων” ή άλλες αντίστοιχες που παραπέμπουν στο ότι οι εν λόγω νόμοι υλοποιούν δεσμεύσεις της χώρας που απορρέουν από διεθνείς συνθήκες που τάχα νόμιμα έχει υιοθετήσει.

καλύτερα και απ' τα τανκς: ο εχθρός είναι κρυμμένος, ενώ το κτίριο βουλή παραμένει ανοιχτό, όπως τα θέατρα, με τα δεύτερα να έχουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Έτσι, με το πολυνομοσχέδιο της 22.05.2016²¹, εκτός των νέων φορομπηχτικών μέτρων, συστάθηκε και ένας μηχανισμός με την επωνυμία “Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων”. Καταρχάς, ο μηχανισμός, περιβάλλεται αντισυνταγματικά το προνόμιο της λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας, ως τάχα Ανεξάρτητη Αρχή, αφού μόνο τέτοια δεν μπορεί να είναι. Οι Ανεξάρτητες Αρχές που τυγχάνουν του προνομίου του άρθρου 101Α' του Συντάγματος, είναι πέντε και μνημονεύονται αποκλειστικά και περιοριστικά στα άρθρα 9^Α, 15 παρ.2, 19 παρ.2, 103 παράγραφοι 7 και 9 του Συντάγματος. Πέραν αυτών, καμιά άλλη δεν μπορεί να υπάρξει, όπως δεν μπορεί να υπάρξει δεύτερη Βουλή. Διοικητική δε ανεξαρτησία, με το περιεχόμενο που της δίδει ο νόμος, ούτε για τις πραγματικές Ανεξάρτητες Αρχές δεν προβλέπει το Σύνταγμα μας. Ο μηχανισμός, ρητά, δεν υπόκειται σε κανέναν είδους έλεγχο ή εποπτεία από πάσης φύσεως κυβερνητικά όργανα ή κρατικούς φορείς. Με το νόμο, εκχωρείται στο μηχανισμό το σύνολο των αρμοδιοτήτων του Υπουργού Οικονομικών, των σχετικών με τα έσοδα, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά. Περνά μάλιστα στον κύκλο των αρμοδιοτήτων του, το σύνολο της έκδοσης κανονιστικών αποφάσεων, πράγμα που σημαίνει ότι, όχι μόνο του δίδεται η αρμοδιότητα έκδοσης ατομικών διοικητικών πράξεων καταλογισμού φόρων και προστίμων, αλλά και το σύνολο της αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών να νομοθετεί με υπουργικές αποφάσεις. Επιπλέον, προβλέπεται ότι μπορεί να του δοθούν και άλλες νέες αρμοδιότητες, ενώ όσες εκχωρεί ο υπουργός, δεν μπορεί να τις πάρει πίσω ! Κατ' αυτόν τον τρόπο, νόμος μπορεί να περάσει νέες αρμοδιότητες στον υπουργό, που με τη σειρά του θα τις παραδώσει δια παντός στον αυθαίρετο και υπερκείμενο των λειτουργιών του κράτους μηχανισμό-αρχή, που θα διοικείται από υπαλλήλους των δανειστών. Όχι μόνο η επιβολή και η είσπραξη φόρων των ελλήνων περνά απευθείας στους ξένους τοκογλύφους, αλλά, επιπλέον, το μέτρο λάθρα επιχειρεί να ενδυθεί προνόμιο συνταγματικού χαρακτήρα: η Βουλή, “δεν μπορεί” με νέο νόμο να ξαναδώσει

---

²¹ Πρόκειται, πλέον, για το Ν.4389/27.05.2016 (ΦΕΚ Α' 94)

αρμοδιότητες στον υπουργό οικονομικών, τέτοιες απ' αυτές που παραχώρησε στο μηχανισμό, γιατί έτσι προβλέπει ο "προηγούμενος" νόμος!²²

Ο δε λεγόμενος "κόφτης", γνήσιο παιδί του 3^{ου} Μνημονίου, εξασφαλίζει, περαιτέρω, τη δημοσιονομική-φορολογική ποδηγέτηση της χώρας στις διαταγές των δανειστών. Με παράβαση του άρθρου 79 του Συντάγματος, εκχωρείται η αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής να εγκρίνει και να εκτελεί το περιεχόμενο του προϋπολογισμού εσόδων-εξόδων του Κράτους, και περνά στον υπουργό οικονομικών, ο οποίος με Προεδρικά Διατάγματα λαμβάνει μέτρα για τη μείωση των δαπανών ύψους έως και 2% επί του ΑΕΠ (4-5 δις ευρώ ετησίως), κλιμακωτά και μόλις το έλλειμμα υπερβεί το 0,26%, και ενώ καμιά χώρα της ευρωζώνης, δεν έχει έλλειμμα κάτω του 3%, όπως απαιτεί η συνθήκη του Μάαστριχτ. Αδιευκρίνιστο, προς το παρόν, το αν θα επιβάλλει και φόρους ως "μέτρα", κατά παράβαση και του άρθρου 78 του Συντάγματος. Και επειδή και αυτή είναι μια νέα αρμοδιότητα του υπουργού οικονομικών, τίποτα δεν αποκλείει την δια παντός εκχώρησή της στο Διοικητή της προλεγόμενης "ανεξάρτητης" αρχής-μηχανισμού εσόδων.

Η καταδίκη της χώρας σε διαρκή ύφεση και εξαναγκασμό σε συνεχή δανεισμό, πάντα συνοδεύει νέων μνημονιακών μέτρων, κλείνει μ' ένα νέο Ταμείο, που αναλαμβάνει για 99 έτη να ξεπουλά τον πάσης φύσεως και μορφής πλούτο της χώρας (δεν εξαιρείται το υπέδαφος, που είναι και ένα από τα ζητούμενα) για να πληρώνονται οι δανειστές. Τέλος, τα σαΐνια του ΔΝΤ και του ΕΜΣ, εισαγάγουν και στη χώρα τις λεγόμενες "σκιώδεις τράπεζες", που με μόλις 4,5 εκατομμύρια ευρώ μετοχικό κεφάλαιο η κάθε μία, θα πάρουν τσάμπα τα δάνεια των ελληνικών νοικοκυριών και επιχειρήσεων προς τις τράπεζες, που τις πληρώσαμε με πάνω από 50 δισεκατομμύρια ευρώ δημόσιο χρήμα (δηλαδή δικό μας), για να σωθούν, τάχα, τα χρήματα που εμείς είχαμε καταθέσει σ'

---

²² Είναι προφανές πως η ρύθμιση είναι αντισυνταγματική και δεν έχει καμιά ισχύ, παρά μόνο για να κρυφτεί κάποιος πίσω απ' αυτήν. Δεν νοείται κοινός νόμος να προβλέπει τη διατήρησή του στο διηνεκές. Τέτοιο προνόμιο έχουν μόνο οι συνταγματικές διατάξεις, που εν τούτοις και αυτές αναθεωρούνται, πλην αυτών που καθορίζουν τις βάσεις του δημοκρατικού πολιτεύματος. Ο νόμος επιχειρεί, απρόσφορα βέβαια σε σχέση με τη δικαϊκή ισχύ του, να συνταγματοποιήσει ένα καθεστώς ελέγχου, επιβολής, καταλογισμού και είσπραξης φόρων, καθοδηγούμενο πλήρως από τον ξένο παράγοντα.

αυτές, ενώ παρέμειναν και ιδιωτικές. Όλες οι χρηματοπιστωτικές κρίσεις των τελευταίων 30 χρόνων, και αυτή του 2008 στις ΗΠΑ, ξεκίνησαν με την κατάρρευση τέτοιων “επενδυτικών οργανισμών”, προκαλώντας χάος. Το σχέδιο έχει δρόμο ακόμα.

Βουλή και κυβέρνηση, από το 2010 μέχρι σήμερα, κακοποιούν τη συνταγματική κοινοβουλευτική δημοκρατία, σφετερίζονται εξουσίες της και κυριαρχικά δικαιώματα του ελληνικού Λαού. Το Σύνταγμα δεν έχει πια γενική ισχύ. Υφίσταται μόνο στα χαρτιά. Αυτό που πρέπει να υποσχεθούμε στους σφετεριστές, χθεσινούς και σημερινούς, είναι πως δεν θα μείνουν ατιμώρητοι. Στους δε κατακτητές της χώρας, στους λύκους με τη προβιά του δανειστή και εταιρικού, *πως ακόμα και ένας έλληνας να μείνει, θα τους πολεμήσει σ’ αέρα γη και θάλασσα μέχρι την τελική νίκη· την απελευθέρωση της Πατρίδας από τη Μνημονιακή Κατοχή.*

----- // -----

